

ANNE FRANK

HISTORIJA/POVIJEST ZA DANAS

Anne Frank

"Neobično je da neko/netko kao ja piše dnevnik. Ne samo zato što to nikada ranije nisam radila već i zato što mi se čini da nekad kasnije promišljanja trinaestogodišnje učenice neće interesirati ni mene, niti koga drugog."

Za svoj trinaesti rođendan je Anne Frank dobila dnevnik. Samo nekoliko sedmica/tjedana kasnije će se njen život okrenuti naglavačke/naglavce odlaskom u sklonište. Preko dvije godine će zapisivati u dnevnik svoje misli, osjećanja i iskustva. Nije mogla znati da će jednog dana njen dnevnik čitati milioni/milijuni ljudi širom/diljem svijeta.

АНА ФРАНК

ИСТОРИЈА ЗА ДАНАС

Ана Франк

"Необично је да неко попут мене пише дневник. Не само зато што то никад раније нисам радила већ и зато што ми се чини да некад касније промишљање тринаестогодишње ученице неће интересовати ни мене, нити икога другог."

За свој тринаести рођендан Ана Франк је добила дневник. Само неколико недјеља касније ће њен живот да буде окренут наглавачке одласком у склониште. Током двије године записиват ће у дневник своје мисли, осјећања и искуства. Она није могла да зна да ће једног дана њен дневник читати милиони људи широм свијета.

1 Vjenčanje Anninih roditelja, 12.5.1925.

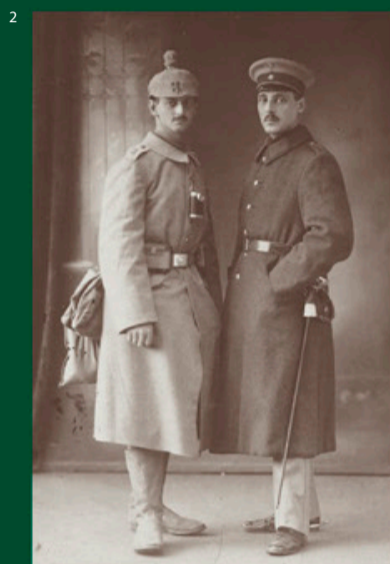
Вјенчање Аниних родитеља, 12.5.1925.

“Rođena sam 12.6.1929.”

Anne Frank

“Moј otac, najdivniji otac na svijetu, oženio se mojom majkom kad mu je bilo 36, a njoj 25 godina. Moја sestra Margot je rođena u Frankfurtu na Majni, u Njemačkoј 1926. godine. Ја сам рођена 12.6.1929.”

Anne Frank je druga kćerka Otta Franka i Edith Frank-Holländer. Porodice/Obitelji Frank i Holländer su generacijama/naraštajima živjele u Njemačkoј. Frankovi su liberalni Jevreji/Židovi. Osjećaju se povezanim s jevrejskom/židovskom religijom, ali nisu strogi vjernici. Godine 1930. oko 1 posto stanovništva/pučanstva Njemačke, više od pola miliona/milijuna ljudi, činili su Jevreji/Židovi.

2 Annin otac (lijevo) i amidža/stric Robert kao njemački oficiri/časnici za vrijeme Prvog svjetskog rata (1914. – 1918.)

Анин отац (лијево) и стриц Роберт као њемачки официри за вријеме Првог свјетског рата (1914.-1918.)

“Рођена сам 12.06.1929.”

Ана Франк

“Мој отац, најдивнији отац на свијету, оженио је моју мајку када му је било 36, а њој 25 година. Моја сестра Марго је рођена у Франкфурту на Мајни, у Њемачкој 1926. године. Ја сам рођена 12.6.1929.”

Ана Франк је друга кћерка Ото Франка и Едит Франк-Холандер. Породице Франк и Холандер генерацијама су живјеле у Њемачкој. Франкови су либерални Јевреји. Осјећају се повезанима са јеврејском религијом, али нису строги вјерници. Године 1930. око 1 одсто становништва Њемачке, више од пола милиона људи, били су Јевреји.

3 Annina nena/baka kao medicinska sestra/bolničarka u vojnoj bolnici za vrijeme Prvog svjetskog rata.

Анина баба као медицинска сестра у војној болници за вријеме Првог свјетског рата.

1 Demonstracije/prosvjedi protiv Versajskog sporazuma/ugovora u Reichstagu u Berlinu 1932. godine.

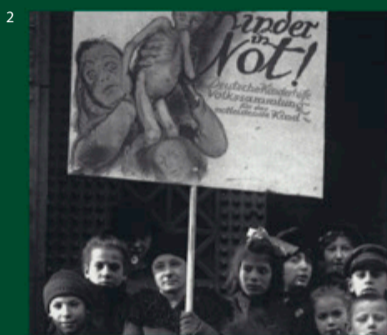
Демонстрације против Версајског споразума у Рајхстагу у Берлину 1932. године.

Kriza u Njemačkoj

Prvi svjetski rat završava 1918. porazom Njemačke. Versajskim je sporazumom/ugovorom Njemačkoj nametnuto plaćanje ogromne ratne odštete. Milioni/milijuni ljudi ostaju bez posla i padaју u teško siromaštvo. Inflacija je izvan kontrole: krajem 1923. novac je sasvim bezvrijedan. Većina je Nijemaca ogorčena. Svijet ulazi u ekonomsku/gospodarsku krizu 1929. godine što posebno teško pogađa Njemačku. NSDAP (Narodna socijalistička njemačka radnička stranka), mala politička stranka ekstremnih nacionalista pod vodstvom Adolfa Hitlera, za sve svjetske i njemačke probleme krivi Jevreje/Židove. Hitler tvrdi da ima rješenje za probleme nezaposlenosti i siromaštva.

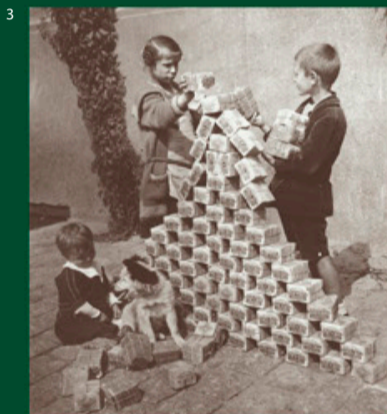
Крiza у Њемачкој

Први свјетски рат се завршава 1918. поразом Њемачке. Њемачкој је Версајским споразумом наметнуто плаћање огромне ратне одштете. Милиони људи су изгубили посао и падају у велико сиромаштво. Инфлација је ван контроле: на крају 1923 године, новац је био потпуно безвриједан. Већина Нијемаца је огорчена. Године 1929. свијет улази у економску кризу што посебно тешко погађа Њемачку. НСДАП (Народна социјалистичка њемачка радничка странка), мала политичка странка екстремних националиста под вођством Адолфа Хитлера, за све свјетске и њемачке проблеме криви Јевреје. Хитлер тврди да има рјешење за проблеме незапослености и сиромаштва.

2 Прикупљање новца за сиромашну дјecu u Berlinu, 1920.

Прикупљање новца за сиромашну дјecu у Берлину, 1920.

3 Дјeca се играју gomilom bezvrijednih novčanica, 1923.

Дјeca се играју gomilom bezvrijednih novčanica, 1923.

4 Hitler na dan godišnjeg okupljanja stranke u Nürnbergu 1927. Ponovo izjavljuje da su Jevreji/Židovi krivi za njemačke probleme.

Хитлер на дан годишњег окупљања странке у Нирнбергу, 1927. Поново изјављује да су Јевреји криви за њемачке проблеме.

Хитлер привлачи све више сљедбеника. За нацистичку странку (НСДАП) је гласало 18,3 одсто Нијемца 1930. године.

5 Hitler privlači sve više sљedbenika. Za nacističku je stranku (NSDAP) glasalo/glasovalo 18,3 posto Nijemaca 1930. godine.

Anne, Margot i njihov otac, 1931.

Ана, Марго и њихов отац, 1931.

“U Frankfurtu sam živjela do četvrte godine.”

Otto Frank

“Već 1932. godine grupe/skupine

‘Stormtrooper’ (smeđekošuljaša) marširale su pjevajući: ‘Kad jevrejska/židovska krv štrcne pod nožem’... Odmah sam o tome/o tomu razgovarao sa suprugom: ‘Kako možemo otići oдавде?’”

Otto i Edith Frank su bili veoma zabrinuti za budućnost. Nacistička su snaga i brutalnost rasle. Također, ekonomska/gospodarska je kriza dovela do toga da je stanje u banci u kojoj je Otto radio postajalo sve gore. Otto i Edith su željeli otići i pitali su se postoji li neka druga zemlja u kojoj bi mogli započeti novi život. Margot i Anne nisu znale ništa o brigama svojih roditelja.

Tokom/tijekom oktobra/listopada 1933. godine Anne i Margot boravile su kod nene/bake Holländer u Aachenu (Njemačka), blizu granice sa Holandijom.

Током октобра 1933. године Ана и Марго боравиле су код бабе Холандер у Ахену (Њемачка), близу границе са Холандијом.

Anne, oktobar/listopad 1933.

Ана, октобар 1933.

Margot Frank, 1929. godine. Imala je tri godine kada je njena sestra, Anne, rođena.

Марго Франк 1929. године. Имала је три године када је њена сестра, Ана, рођена.

“У Франкфурту сам живјела до четврте године.”

Otto Frank

“Већ 1932. године групе ‘Стормтроопер’

(смеђекошуљаша) марширале су пјевајући: ‘Кад јеврејска крв штрцне под ножем’... Одмах сам о томе разговарао са супругом: ‘Како можемо да одемо одавде?’”

Otto и Едит Франк су били веома забринути за будућност. Нацистичка снага и бруталност су расле. Такођер, економска криза је довела до тога да је стање у банци у којој је Ото радио постajало све горе. Ото и Едит су жељели да оду и питали су се постоји ли нека друга земља у којој би могли да започну нови живот. Марго и Ана нису znale ништа о бригама својих родитеља.

1

'Hitler: Naša posljednja nada'
NSDAP-ov izborni poster, 1932.

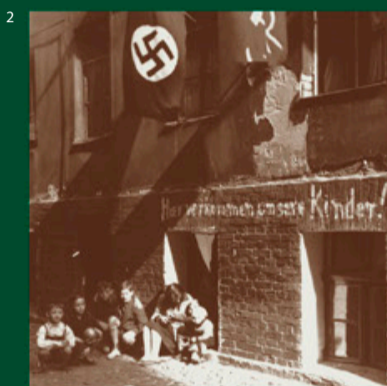
Hitler pobjeđuje na izborima

Krajem 1932. godine skoro 6 miliona/milijuna Nijemaca je nezaposleno. Radikalne antidemokratske stranke privlače sve više Nijemaca. I komunisti i nacionalsocijalisti tvrde da imaju rješenje za sve društvene probleme. Političke se razlike često rješavaju uličnim sukobima. To nasilje NSDAP okreće u svoju korist i na izborima u novembru/studenom 1932. sa osvojenih 33,1 posto glasova postaje najveća stranka u Parlamentu.

'Хитлер: Наша последња нада'
НСДАП-ов изборни постер, 1932.

Хитлер побјеђује на изборима

Крајем 1932. године безмало 6 милиона Нијемаца је незапослено. Радикалне антидемократске странке привлаче све више Нијемаца. И комунисти и националсоцијалисти тврде да имају рјешење за све друштвене проблеме. Политичке разлике се често рјешавају уличним сукобима. То насиље НСДАП окреће у своју корист и на изборима у новембру 1932. са освојених 33,1 одсто гласова постаје највећа странка у Парламенту.

Сиромашна берлинска четврт 1932. Комунисти и националсоцијалисти живе у истој улици. На зиду је написано: "Наша дјеца овдје скапавају."

Сиромашни берлински квартал 1932. Комунисти и националсоцијалисти живе у истој улици. На зиду је написано: "Наша дјеца овдје скапавају."

На овој фотографији из 1932. Хитлер је окружен одушељеним обожавајелима.

На овој фотографији из 1932. Хитлер је окружен одушељеним обожаваоцима.

1932. нацисти још увијек имају много противника. Ово су анти-НСДАП демонстрације.

1932. нацисти још увијек имају много противника. Ово су анти-НСДАП демонстрације.

5

Незапослени пред зградом Завода за запошљавање у Хановеру. На оградни пише: 'Гласај/Гласуј за Хитлера'.

Незапослени пред зградом Бироа за запошљавање у Хановеру. На оградни пише: 'Гласај за Хитлера'.

1

Dok se Otto pripreme za emigraciju, Anne i Margot sa majkom borave u kući nene/bake Holländer u Aachenu (Njemačka).

Док Ото врши припреме за емиграцију, Ана и Марго са мајком бораве у кући бабе Холандер у Ахену (Њемачка).

“...svijet se oko mene rušio.”

Otto Frank

“...svijet se oko mene rušio. Morao sam se suočiti sa posljedicama i, iako me to duboko povrijedilo, shvatio sam da Njemačka nije cijeli svijet i zauvijek sam je napustio.”

Hitler postaje njemački kancelar 30.1.1933. Nova vlast ubrzo pokazuje svoje stvarne namjere. Uvedeni su prvi antijevrejski/antižidovski zakoni i progon Jevreja/Židova u Njemačkoj stvarno započinje.

Za Otta Franka je došlo vrijeme da napusti Njemačku. Pokušava naći posao u Holandiji/Nizozemskoj u kojoj ima poslovne veze. U tome/tomu uspijeva i porodica/obitelj Frank emigrira u Amsterdam.

2

Adolf Hitler postaje kancelar 30.1.1933.

Адолф Хитлер постаје канцелар 30.1.1933.

“...свијет око мене се рушио.”

Otto Frank

“...свијет око мене се рушио. Морао сам да се суочит са посљедицама и, иако ме то дубоко повриједило, схватио сам да Њемачка није цијели свијет и заувјек сам је напустио.”

Хитлер постаје њемачки канцелар 30.1.1933. Нова власт убрзо показује своје стварне намјере. Уведени су први антијеврејски закони и прогон Јевреја у Њемачкој стварно започиње.

За Ота Франка је дошло вријеме да напусти Њемачку. Пokuшава да нађе посао у Холандији у којој има пословне везе. У тој потрази успијева, и породица Франк емигрира у Амстердам.

3

Međunarodni mediji opsežno izvještavaju o nasilju nacista nad Jevrejima/Židovima, ali nacisti tvrde da je to samo jevrejska/židovska propaganda. Od 1.4.1933. bojkotiraju/bojkotiraju jevrejske/židovske advokate/odvjetnike, doktore/liječnike, trgovine i robne kuće.

Међународни медији опширно извјештавају о насиљу нациста над Јеврејима, али нацисти тврде да је то само јеврејска пропаганда. Од 1.4.1933. бојкотирају јеврејске адвокате, докторе, продавнице и робне куће.

4

Anne, Edith i Margot Frank, 10.3.1933. Tietz trgovina u Frankfurtu (Njemačka) imala je fotokabinu u kojoj ste se mogli izvagati i uslikati za pasos/putovnicu.

Ана, Едит и Марго Франк, 10.3.1933. Тиетз продавница у Франкфурту (Њемачка) имала је фотокабину у којој сте се могли извагати и усликати за пасош.

1 Чланови NSDAP-a sa bakljama marširaju Berlinom, 1933.

Чланови НСДАП-а са бакљама марширају Берлином, 1933.

Diktatura

NSDAP ne teroriše/terorizira samo Jevreje/Židove već i svoje političke protivnike. Posebno/posebice progone komuniste i socijaldemokrate i zatvaraju ih u koncentracione/koncentracijske logore. Određeni vidovi umjetnosti – književnosti i muzike/glazbe su zabranjeni, a knjige se spaljuju na ulicama. Mnogi umjetnici i naučnici/znanstvenici bježe iz zemlje. Demokracija/Demokracija je ukinuta. Otpušteni su Jevreji/Židovi zaposleni u javnim službama i oni koji su bili profesori.

2 *Parlament izglasava 23.3.1933. odluku prema kojoj Hitler može donositi odluke i bez saglasnosti/ suglasnosti Parlamenta. Samo socijaldemokrati, oni koji još uvijek nisu uhapšeni/uhišeni ili još uvijek nisu pobjegli, glasaju/ glasuju protiv. Komunističkoj je partiji već zabranjeno djelovanje/djelovati.*

Парламент изгласава 23.3.1933. одлуку према којој Хитлер може да доноси одлуке и без сагласности Парламента. Само социјалдемократи, они који још увијек нису ухапшени или још увијек нису побјегли, гласају против. Комунистичкој партији је већ забрањено дјеловање.

3 *Maj/Svibanj 1933.: Javno spaljivanje knjiga čiji su autori, među kojima su mnogi Jevreji/Židovi, označeni kao "antijnemački".*

Мај 1933.: Јавно спаљивање књига чији су аутори, међу којима су многи Јевреји, означени као "антињемачки".

4 *"Führer, mi te slijedimo! Svi kažemo 'Da!'" Sredinom 1933. sve su političke partije zabranjene. Jedina dozvoljena stranka je NSDAP.*

"Вођо, ми те слиједимо! Сви кажемо 'Да!'" Сређином 1933. све политичке партије су забрањене. Једина дозвољена странка је НСДАП.

5 *Privođenje političkih protivnika, mart/ožujak 1933.*

Привођење политичких противника, март 1933.

Anne u školi, 1935.

Ана у школи 1935.

“Holandija/ Nizozemska.”

Anne Frank

“S obzirom na to da smo Jevreji/Židovi, emigrirali smo u Holandiju/Nizozemsku 1933. godine, gdje je moj otac postao direktor Dutch Opekta Company koja proizvodi sastojke potrebne u proizvodnji džema.”

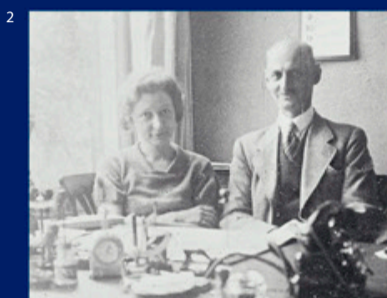
Otto Frank započinje širiti svoj posao prodajući ‘opektu’, dodatak koji se koristi za zgušnjavanje džema (pektin). Porodica/Obitelj Frank useljava u kuću na Trgu Merwedeplein u novoizgrađenom dijelu Amsterdama. Sve više izbjeglica iz Njemačke doseljava se u komšiluk/susjedstvo. Anne i Margot se upisuju u školu i brzo uče holandski/nizozemski jezik.

“Холандија”

Ана Франк

“Пошто смо Јевреји, емигрирали смо у Холандију 1933. године, где је мој отац постао директор Опекта компаније која производи састојке потребне у производњи џема.”

Ото Франк започиње да шири свој посао продајући ‘опекту’, додаток који се користи за згушњавање џема (пектин). Породица Франк усељава у кућу на Тргу Мерведеплеин у новоизграђеном дијелу Амстердама. Све више изbjеглица из Нjемачке досељава се у сусједство. Ана и Марго се уписују у школу и брзо уче холандски језик.

Otto Frank i njegova sekretarica/tajnica, Miep Gies, koja je za njega počela raditi 1933. godine.

Ото Франк и његова секретарица, Мип Гис, која је за њега почела да ради 1933. године.

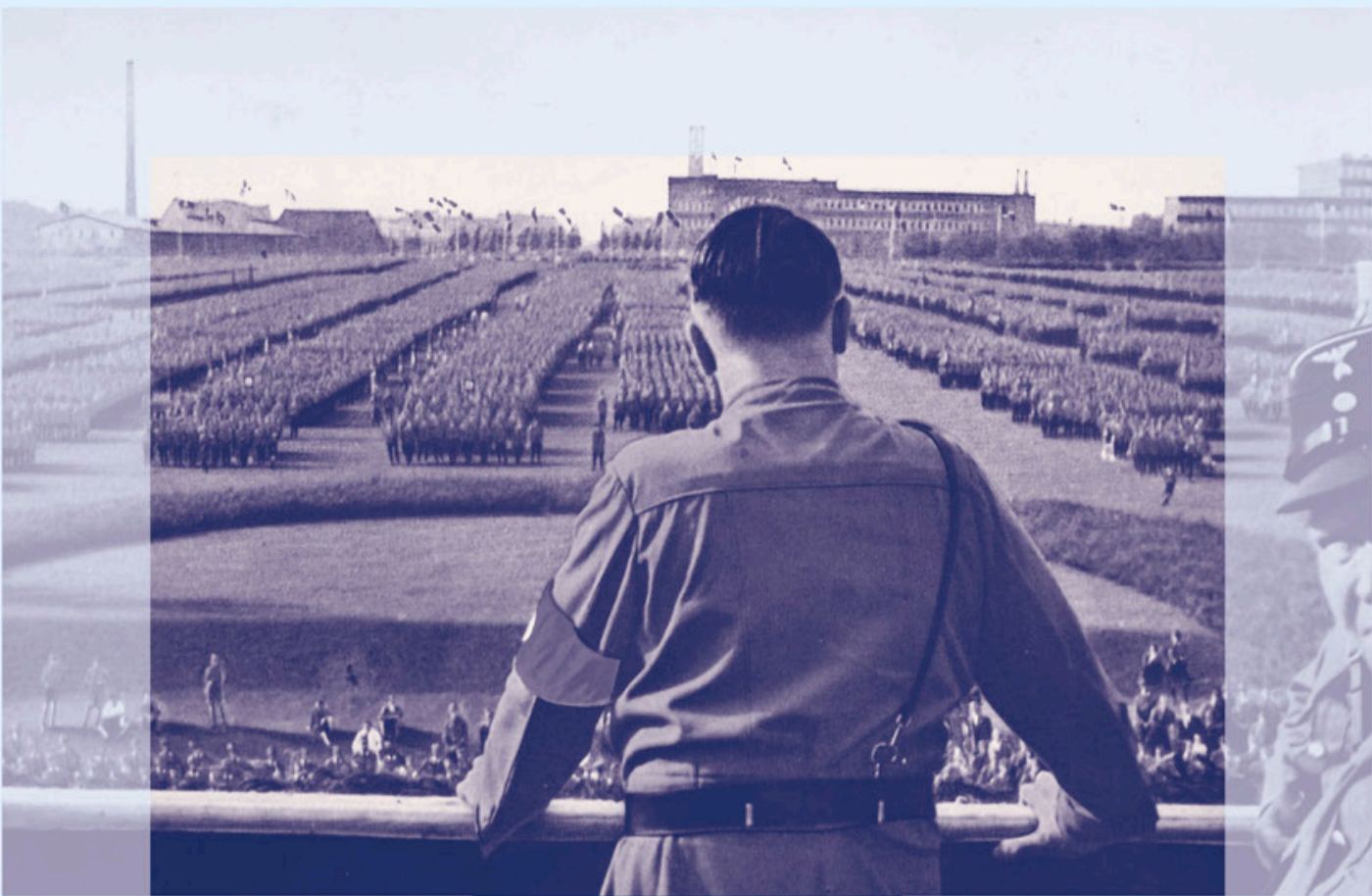
Anne sa prijateljicama: Eva Goldberg (lijevo) i Sanne Ledermann (u sredini) na Trgu Merwerde (Amsterdam) 1936.

Ана са пријатељицама: Ева Голдберг (лијево) и Сане Ледерман (у средини) на Тргу Мерверде (Амстердам) 1936.

Margot i Anne sa prijateljicama: Ellen Weinberger (druga slijeva) i Gabrielle Kahn (desno). Fotografija je napravljena u kući porodice/obitelji Kahn u Amsterdamu 1934.

Марго и Ана са пријатељицама: Елен Вајнбергер (друга слијева) и Габријела Кан (десно). Фотографија је направљена у кући породице Кан у Амстердаму 1934.

1 Stogo organizovani/organizirani masovni skupovi ostavljaju snažan dojam.

Строго организовани масовни скупови остављају снажан утисак.

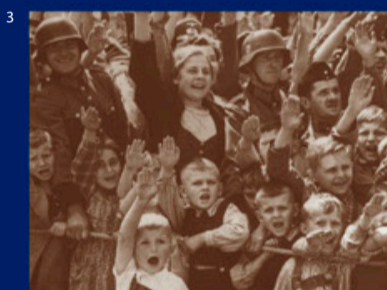
Nacifikacija Njemačke

“Ред и закон” враћају се у Нjемачку и економија/господарство је у успону. Нацисти преузимају контролу над одгојем и образовањем/наобразбом омладине/младежи са намјером да од њих направе ‘добре нацисте’. Медији (радио, новине и филм) су у служби нацистичке идеологије. Одушевљење Хитлером и његовом странком је огромно. Има и нешто противника, али већина шути у страху од насиља и хапшења/ућицења. Уводе се разне антијеврејске/антижидовске мјере. Отпора скоро да и нема.

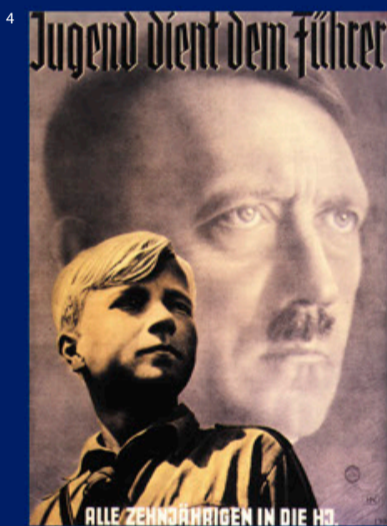
2 Незапослене се шаље на изградњу аутопутева/аутоцеста, владиних зграда и јавних пројеката. Хитлер почиње и с изградњом војне индустрије и стварањем огромне армије. Незапосленост нагло опада.

Незапослени се шаљу на изградњу аутопутева, владиних зграда и јавних пројеката. Хитлер почиње с изградњом војне индустрије и стварањем огромне армије. Незапосленост нагло опада.

3 И млади и стари су подједнако одушевлени нацистима.

И млади и стари су подједнако одушевлени нацистима.

4 “Омладина служи Вођи.” “Сви десетогодишњаци у Хитлерову омладину/младеж (Hitler Jugend).”

“Омладина служи Вођи.” “Сви десетогодишњаци у Хитлерову омладину (Hitler Jugend).”

Нацификација Њемачке

“Ред и закон” враћају се у Њемачку и економија је у успону. Нацисти преузимају контролу над васпитањем и образовањем омладине са намјером да од њих направе ‘добре нацисте’. Медији (радио, новине и филм) у служби су нацистичке идеологије. Одушевљење Хитлером и његовом странком је огромно. Има и нешто противника, али већина ћути у страху од насиља и хапшења. Уводе се разне антијеврејске мјере. Отпора скоро да нема.

Нацисти желе потпуну контролу над васпитањем омладине. Васпитање дјечака поприма милитаристичка обиљежја, а дјевојчице се припрема за улогу домаћица и мајки.

5 Нацисти желе потпуну контролу над одгојем омладине/младежи. Одгој дјечака поприма милитаристичка обиљежја, а дјевојчице се припрема за улогу домаћица и мајки.

1 Anne s prijateljicama u pijesku 1937. Hannah je lijevo, a Sanne desno.

Ана с пријатељицама у пијеску 1937. Хана је лијево, а Санне десно.

“Ено, иду Anne, Hanne i Sanne.”

Anne Frank

“Hannah i Sanne su bile moje dvije najbolje prijateljice. Kad bi nas ljudi vidjeli zajedno, govorili bi: ‘Ено, иду Anne, Hanne i Sanne.’”

Hannah Goslar i Sanne Lederman su Јеврејке/Џидовке i obje su došle iz Berlina. Ријека избјеглица наставља расти, а све више људи који су напустили Нјемачку се насељава у Anninom комшилuku/susjedstvu. Скоро половина/polovica дјече у Anninom разреду су Јевреји/Џидови.

“Ено, иду Ана, Хана и Сане.”

Ана Франк

“Хана и Сане су биле моје двије најбоље пријатељице. Кад би нас људи видјели заједно, говорили би: ‘Ено, иду Ана, Хана и Сане.’”

Хана Гослар и Сане Ледерман су Јеврејке и обје су дошле из Берлина. Ријека избјеглица наставља да расте, а све више људи који су напустили Нјемачку насељава се у Анином сусједство. Скоро половина дјече у Анином разреду су Јевреји.

Anne
Ана

Margot
Марго

3 Anne u ljetnom kampu za gradsku djecu u Larenу blizu Amsterdama 1937.

Ана у љетном кампу за градску дјечу у Ларену близу Амстердама 1937.

4 U Anninom razредu ima mnogo jevrejske/židovske дјече која су већином из Нјемачке.

У Анином разреду има много јеврејске дјече која су већином из Нјемачке.

1 Nacisti vjeruju da se ljudi mogu podijeliti na 'rase' i da je njihova 'arijevska rasa' superiorna. Na ovoj slici dijete pregledavaju i mjere radi utvrđivanja 'rasnih obilježja'.

Нацисти вјерују да се људи могу подијелити на 'расе' и да је њихова 'аријевска раса' супериорна. На овој слици дијете прегледавају и мјере ради утврђивања 'расних обилежја'.

Rasni zakoni

Uvode se 'rasni zakoni' 1935. godine. Samo Nijemci tzv. 'njemačke krvi' mogu biti punopravni građani. Svima ostalima prava su umanjena. Hitlerov ideal je 'rasno čist' njemački narod. Po njegovom viđenju, njemačka 'arijevska rasa' superiorna je u odnosu na sve ostale. Nacisti ne smatraju Jevreje/Židove samo inferiornima, već i opasnim. Stajali su iza obmane prema kojoj su Jevreji/Židovi uključeni u međunarodnu zavjeru s ciljem uništenja tzv. 'arijevske rase'. Jevreji/Židovi se suočavaju sa sve većim ograničenjima koja imaju samo jednu svrhu: odvajanje Jevreja/Židova od nejevrejske/nežidovske populacije.

Расни закони

Године 1935. уводе се 'расни закони'. Само Нијемци тзв. 'њемачке крви' могу да буду пуноправни грађани. Свима осталима права су умањена. Хитлеров идеал је 'расно чист' њемачки народ. По његовом виђењу, њемачка 'аријевска раса' супериорна је у односу на све остале. Нацисти не сматрају Јевреје само инфериорнима, већ и опаснима. Стајали су иза обмане према којој су Јевреји укључени у међународну завјеру с циљем уништења тзв. 'аријевске расе'. Јевреји се suočavaju са све већим ограничењима која имају само једну сврху: одвајање Јевреја од нејеврејске популације.

Ученицима се тумаче лекције из 'Студије о расама'.

Ученицима се тумаче лекције из 'Студије о расама'.

Hitler je naredio eliminaciju/eliminiranje hendikepiranih osoba kako bi se spriječilo 'slabljenje rase'. Око 80.000 немоћних је убијено. Ова дјевојчица је једна од њих.

Хитлер је наредио елиминацију хендикепираних особа како би се спрјечило 'слабљење расе'. Око 80.000 немоћних је убијено. Ова дјевојчица је једна од њих.

Nacisti su i ljude crne kože smatrali 'inferiornima'. Око 20.000 црнаца је 1930-их живјело у Њемачкој. Потajно је стерилизовано 385 црначке дјеце 1937. године.

Нацисти су и људе црне коже сматрали 'инфериорнима'. Око 20.000 црнаца је 1930-их жијело у Њемачкој. Потajно је стерилизовано 385 црначке дјеце 1937. године.

5 Тридесет и деветоро ромске дјеце („Цигана“) доведено је у "St. Josefspflege" клинику у њемачком граду Мулфингену ради тзв. 'расних изучавања'. Године 1944. дјеца су послана у Auschwitz где је већина угушена у плинским коморама, док су остали подвргнути медицинским експериментима/пokusима. Преживјело их је само четворо.

Тридесет и деветоро ромске дјеце (Цигани) доведено је у "Ст. Јосефспфлеге" клинику у њемачком граду Мулфингену ради тзв. 'расних изучавања'. Године 1944. дјеца су послата у Аушвиц где је већина угушена у плинским коморама, док су остали подвргнути медицинским експериментима. Преживјело их је само четворо.

1 Anne (druga slijeva) u Vondelparku u Amsterdamu, zima 1940./1941. Klizanje je bilo njena velika strast. Ovo je jedina sačuvana fotografija Anne kako kliza.

“Naši su životi bili ispunjeni strepnjom...”

Anne Frank

“Naši su životi bili ispunjeni strepnjom, pošto je naša rodbina u Njemačkoj patila zbog antijevrejskih/antižidovskih zakona. Poslije pogroma 1938. godine moja dvojica daidža/moja dva ujaka su pobjegla/ su pobjegli iz Njemačke i našli utočište u Sjevernoj Americi. Moja stara nena/baka došla je kod nas. Imala je tada 73 godine.”

Otto i Edith Frank susreću druge izbjeglice iz Njemačke. Među njima su Herman i Auguste van Pels, te njihov sin Peter, a zatim i Fritz Pfeffer koji će se kasnije skrivati zajedno s porodicom/obitelji Frank. Porodica/Obitelj Van Pels izbjegla je iz Osnabrücka 1937. godine. Herman van Pels postao je poslovni partner Otta Franka. Kao i Annina dvojica daidža/ dva ujaka, Fritz Pfeffer je izbjegao iz Njemačke poslije Kristalne noći.

2 Nena/Baka Holländer dolazi u Amsterdam u martu/ožujku 1939. živjeti s porodicom/obitelji Frank. Umire 1942.

Баба Холандер долази у Амстердам у марту 1939. да живи с породицом Франк. Умире 1942.

3 Peter van Pels (u sredini) 1936. sa jevrejskim/židovskim izviđačima u Osnabrücku i Njemačkoj.

Петер ван Пелс (у средини) 1936. са јеврејским извиђачима у Оснабрику у Њемачкој.

4 Fritz Pfeffer sa svojom nejevrejskom/ nežidovskom zaručnicom Charlotte Kaletta. Braкови između Jevreja/ Židova i nejevreja/nežidova su bili zakonom zabranjeni u Njemačkoj od 1935. godine. Ne mogu se vjenčati ni u Holandiji/Nizozemskoj jer i tamo vrijedi njemački zakon.

Фриц Пфефер са својом нејеврејском заручницом Шарлот Калета. Бракови између Јевреја и нејевреја били су законом забрањени у Њемачкој од 1935. Као и Аннина два ујака, Фриц Пфефер избјегао је из Њемачке после Кристалне ноћи.

“Наши животи су били испуњени стрепњом...”

Ана Франк

“Наши животи су били испуњени стрепњом, пошто је наша родбина у Њемачкој патила због антијеврејских закона. После погрома 1938. године моја два ујака су побјегла из Њемачке и нашли су уточиште у Сјеверној Америци. Моја стара бака је дошла код нас. Имала је тада 73 године.”

Ото и Едит Франк сусрећу друге изјеглице из Њемачке. Међу њима су Херман и Аугусте ван Пелс, те њихов син Петер, а затим и Фриц Пфефер који ће се касније skrivати заједно с породицом Франк. Породица Ван Пелс изјегла је из Оснабрика 1937. година. Херман ван Пелс постао је пословни партнер Ота Франка. Као и Аннина два ујака, Фриц Пфефер избјегао је из Њемачке после Кристалне ноћи.

1 Jevrejske/Židovske izbjeglice ukrcajavu se na 'St. Louis' u antverpenskoj luci u Belgiji 17.6.1939.

1 Јеврејске изbjеглице укrcајају се на 'Ст. Луис' у антврпенској луци у Белгији 17.6.1939.

Počínje progon Jevreja/Židova

U noći između 9. i 10. novembra/studenog 1938. (tzv. Kristallnacht ili Kristalna noć) nacisti su organizovali/organizirali niz napada na Jevreje/Židove. U samo jednoj noći nasilja uništeno je 177 sinagoga, 7.500 trgovina je porazbijano, a 236 Jevreja/Židova je ubijeno. Oko 30.000 ih je uhapšeno/uhićeno i poslano u koncentracione/koncentracijske logore. Tek sad postaju očiti pravi razmjeri opasnosti i mnogi Jevreji/Židovi odlučuju napustiti Njemačku, ali sve više država zatvara svoje granice izbjeglicama.

Почиње прогон Јевреја

У ноћи између 9. и 10. новембра 1938. (тзв. Кристалнахт или Кристална ноћ) нацисти су организовали низ напада на Јевреје. У само једној ноћи насиља уништено је 177 синагога, 7.500 продавница је поразбијано, а 236 Јевреја убијено. Око 30.000 их је ухапшено и послано у концентрационе логоре. Тек сад постају очити прави размјери опасности и многи Јевреји одлучују да напусте Њемачку. Али све више држава затвара своје границе изbjеглицама.

2 Прoлазници у Potsdammer улици у Берлину уз опустошену трговину у јутро 10.11.1938. Израз „Кристална ноћ“ односи се на разбијена стакла излога која су прекрила улице.

2 Прoлазници у Потсдамер улици у Берлину уз опустошену продавницу у јутро 10.11.1938. Израз „Кристална ноћ“ односи се на разбијена стакла излога која су прекрила улице.

3 Јевреји/Žидови у Oldenburgu, Њемачка, ухапшени/uhićени после Кристалне ноћи.

3 Јевреји у Олденбургу, Њемачка, ухапшени после Кристалне ноћи.

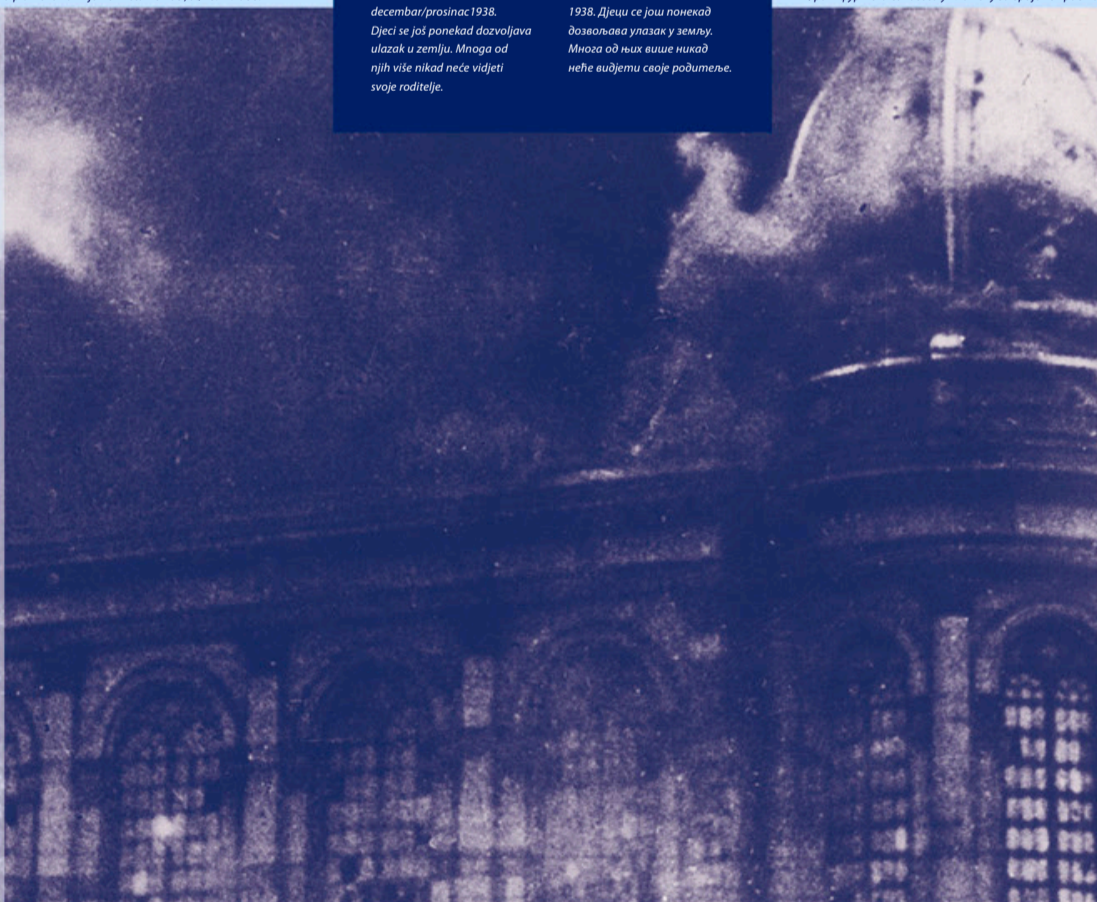

4 Јеврејска/Žидовска дјeca изbjеглице стижу у Британију, децембар/пролинас 1938. Дјeca се још понекад дозвољава улазак у земљу. Многа од њих више никад неће видјети своје родитеље.

4 Јеврејска дјeca изbjеглице стижу у Британију, децембар 1938. Дјeca се још понекад дозвољава улазак у земљу. Многа од њих више никад неће видјети своје родитеље.

5 Франкфуртска синагога у пламену за вријеме Кристалне ноћи, 9./10.11.1938.

5 Франкфуртска синагога у пламену за вријеме Кристалне ноћи 9./10.11.1938.

1

U septembru/rujnu 1939. izbijaju Drugi svjetski rat.

Rat!

Njemačka vojska 1.9.1939. vrši invaziju na Poljsku. Vojska raščisti čitava ogromna područja kako bi naselili njemačke kolonizatore. Ubijeni su mnogi istaknuti Poljaci. Malo je vijesti o strahotama počinjenim u Poljskoj uspijevalo doći do Zapadne Evrope/Europe. U maju/svibnju 1940. njemačka je vojska okupirala Holandiju/Nizozemsku, Belgiju i Francusku. Nejevrejske/nežidovske stanovnike/žitelje tih zemalja, za razliku od Poljaka, nacisti smatraju istom 'rasom' i nisu svirepi kao što su bili u Poljskoj. Popisivanje Jevreja/Židova u Holandiji/Nizozemskoj počinje već tokom prve godine okupacije.

5

Varšava, 14.9.1939. Poljska djeca sa strahom gledaju prema nebu dok njemački avioni napadaju grad.

2

U Poljskoj, iza borbenih linija, počinje teror nad Jevrejima/Židovima. Na ulicama ih se javno ponižava i prebija. Okupatorske/Okupacijske snage provode progrome u kojima su ubijene hiljade/tisuće Jevreja/Židova.

U Poljskoj, iza borbenih linija, smješta počine teror nad Jevrejima. Njih se na ulicama javno ponižava i prebija. Okupacijske snage provode progrome u kojima su ubijene hiljade Jevreja.

3

Dolazak njemačke armije u Amsterdam; nedaleko je zgrada u kojoj se nalazi kancelarija/ured Otta Franka, 16.5.1940.

Dolazak njemačke armije u Amsterdam; nedaleko je zgrada u kojoj se nalazi kancelarija Ota Franka, 16.5.1940.

4

Od samog početka nacisti pokušavaju pridobiti Holandiju/Nizozemsku za svoju ideologiju. Samo mali dio populacije aktivno saraduje/suraduje s okupatorom.

Od samog početka nacisti pokušavaju da pridobiju Holandiju za svoju ideologiju. Samo mali dio populacije aktivno saraduje s okupatorom.

У септембру 1939. избија Други свјетски рат.

Рат!

Њемачка војска 1.9.1939. врши инвазију на Пољску. Војска рашчишћава огромна подручја како би населили њемачке колонизаторе. Убијени су многи истакнути Пољаци. Мало је вијести о стрahотaма почињеним у Пољској успијевало да дође до Западне Европе. У мају 1940. године њемачка војска окупирала је Холандију, Белгију и Француску. Нејеврејске становнике тих земаља, за разлику од Пољака, нацисти сматрају истом 'расом' и нису свирепи као што су били у Пољској. Пописивање Јевреја у Холандији почиње већ током прве године окупације.

Варшава, 14.9.1939. Пољска дјеца са страхом гледају према небу док њемачки авиони нападају град.

1 Porodica/Obitelj Frank na Trgu Merwedeplein u Amsterdamu.

Породица Франк на Тргу Мерведе у Амстердаму.

“...Započela su stradanja Jevreja/ Židova.”

Anne Frank

“*Nakon maja/svibnja 1940. godine dobra vremena su nepovratno prošla; prvo rat, zatim kapitulacija i dolazak Nijemaca, a onda su stradanja Jevreja/Židova stvarno započela.*”

Drugi svjetski rat izbio je nekoliko mjeseci nakon Anninog desetog rođendana. Otto i Edith se nadaju da će Holandija/Nizozemska ostati izvan rata, ali 10.5.1940. njemačka vojska ulazi u Holandiju/ Nizozemsku. Nacisti ubrzo počinju popisivati Jevreje/ Židove i nejevreje/ nežidove. Godinu dana kasnije, okupatorima su poznata imena i adrese većine Jevreja/ Židova u Holandiji/Nizozemskoj.

2 Anne (treća zdesna), njen otac (treći slijeva) i drugi gosti na vjenčanju Jan Giesla i Miep Santrauschitz u Amsterdamu 16.7.1941. godine.

Ана (трећа здесна), њен отац (трећи слијева) и други гости на вјенчању Јана Гиса и Миеп Сантраушцицз у Амстердаму 16.7.1941. године.

3 Školska fotografija Anne, njene profesorice i dviju kolegica iz razreda 1940. Slijeva nadesno: Martha van den Berg, profesorica Margaretha Godron, Anne i Rella Salomon.

Школска фотографија Ане, њене професорице и двију колегица из разреда 1940. Слијева надесно: Марта ван ден Берг, професорица Маргарета Годрон, Ане и Рела Саломон.

4 Holandski/Nizozemski nacisti marširaju kroz Jevrejsku/ židovsku četvrt u Amsterdamu. Često provociraju, a zatim i vrše nasilje nad Jevrejima/Židovima.

Холандски нацисти марширају кроз Јеврејски квартал у Амстердаму. Често провоцирају, а затим и врше насиље над Јеврејима.

“...Započela su stradanja Jevreja/ Židova.”

Ana Frank

“*Nakon maja 1940. dobra vremena su nepovratno prošla; prvo rat, pa kapitulacija i dolazak Nijemaca, a onda su stradanja Jevreja stvarno započela.*”

Drugi svjetski rat izbio je nekoliko mjeseci poslije Aninog desetog rođendana. Oto i Edith se nadaju da ће Holandija ostati izvan rata, ali 10.5.1940. njemačka vojska ulazi u Holandiju. Nacisti ubrzo počinju da popisuju Jevreje i nejevreje. Godinu dana poslije, okupatorima su poznata imena i adrese većine Jevreja u Holandiji.

1 U Njemačkoj, kao i na većini okupiranih teritorija, Jevreji/Židovi moraju nositi žutu zvijezdu.

Izolacija

Jednom kada su imena i adrese Jevreja/Židova poznate, njihovo izdvajanje iz društva može započeti. Nacisti ubrzano uvođe cijeli niz antiјеврејских/antižidovskih mjera koje za cilj imaju to da se mnogi neјевреји/нежидови више не усуде дружити са Јеврејима/Жидовима и обрaтно.

У Нјемачкој, као и на већини окупираних територија, Јевреји морају да носе жуту звјезду.

Изолација

Једном када су имена и адресе Јевреја познате, њихово издвајање из друштва може да започне. Нацисти убрзано уводе цијели низ антијеврејских мјера које за циљ имају то да се многи нејевреји више не усуде да се друже са Јеврејима и обрaтно.

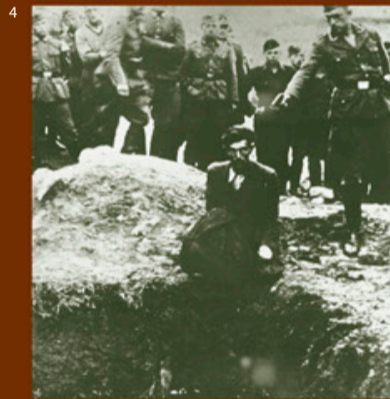
2 Први отворени сукоб између окупаторских/окупацијских снага и холандског/низоzemског становништва догодио се у фебруару/вељјаџи 1941., након што је 427 мушкараца, Јевреја/Жидова, покупљено и депортирано у концентрациони/депортациони лагор Маутхаусен. Становници Амстердама и његове околине протестују против прогона Јевреја/Жидова, али је протест насилно угушен након два дана.

Први отворени сукоб између окупацијских снага и холандског становништва догодио се у фебруару 1941. године након што је 427 мушкараца, Јевреја, покупљено и депортирано у концентрациони лагор Маутхаусен. Становници Амстердама и његове околине протестују против прогона Јевреја, али је протест насилно угушен након два дана.

3 По нареденју/наредби окупатора, појављују се знакови с поруком 'Забранјено Јеврејима/Жидовима' / 'Јевреји/Жидови нису добродошли'.

По нареденју окупатора, појављују се знакови с поруком 'Забрањено Јеврејима' и 'Јевреји нису добродошли'.

4 У Источној Европи/Европи специјалне војне јединице (Einsatzgruppen) имају задатак елиминисати/елиминирати што више Јевреја/Жидова, Цигана и партизана. У само годину дана је према процјенама убијено милион/милијун мушкараца, жена и дјете.

У Источној Европи специјалне војне јединице (Einsatzgruppen) имају задатак да елиминишу што више Јевреја, Цигана и партизана. У само годину дана је према процјенама убијено милион мушкараца, жена и дјете.

5 У Холандији/Низоземској од 3.5.1942. сва јеврејска/жидовска дјеча старија од шест година морају носити жуту звјезду.

У Холандији од 3.5.1942. сва јеврејска дјеча старија од шест година морају да носе жуту звјезду.

Anne u Montessori školi u Amsterdamu 1941.

Ана у Монтесори школи у Амстердаму 1941.

“...Antijevrejski/
Antižidovski su se
zakoni nizali jedan
za drugim...”

Anne Frank

“*Naša je sloboda do krajnosti ograničena nizom antijevrejskih/antižidovskih propisa: Jevreji/Židovi moraju nositi žutu zvijezdu; Jevreji/Židovi moraju predati svoja bicikla; Jevrejima/Židovima se zabranjuje vožnja tramvajima i ne smiju voziti automobile, čak ni vlastite. Jevrejima/Židovima je dozvoljeno da kupuju samo od 15 do 17 sati. Jevreji/Židovi mogu posjećivati isključivo jevrejske/židovske brijačnice i frizere. Jevrejima/Židovima je zabranjeno biti na ulici od 20 do 6 sati.*”

Jevrejska/Židovska djeca moraju ići u posebne, odvojene škole. Anne i Margot idu u jevrejsku/židovsku gimnaziju. Budući da Jevrejima/Židovima više nije dozvoljeno imati vlastiti posao, Otto Frank imenuje Johannes Kleimana direktorom firme/tvrtke, a Otto ostaje aktivan u pozadini. Firma/Tvrtka je dobila i novo ime, Gies&Co. prema Janu Giesu, mužu Miep Gies.

Tajni plan

U pozadini svih antijevrejskih/antižidovskih mjera leži Hitlerov tajni plan: ubiti svih 11 miliona/milijuna evropskih/evropskih Jevreja/Židova. Tu su odluku detaljno razradili visokopozicionirani nacistički oficiri/časnici na tajnom sastanku u jednoj berlinskoj vili u januaru/siječnju 1942. godine na tzv. Wannsee konferenciji. Jevreji/Židovi ne smiju ništa posumnjati. Rečeno im je da će biti poslani u 'radne logore'. U stvarnosti su deportovani/deportirani u posebno sagrađene logore smrti. Većina tih logora se nalazila u Poljskoj i bili su konstruisani/konstruirani za brzo i efikasno/djelotvorno ubijanje i spaljivanje što je moguće više osoba. Masovne deportacije u te logore započinj u ljeto 1942. Većina Jevreja/Židova koja je tamo otpremljena je ubijena odmah po dolasku. Ostali su bili prisiljavani na ropski rad sve dok ne umru od iscrpljenosti.

Tajni plan

У позадини свих антијеврејских мјера лежи Хитлеров тајни план: убити свих 11 милиона европских Јевреја. Ту су одлуку детаљно разрадили високопозиционирани нацистички официри на тајном састанку у једној берлинској вили у јануару 1942. године на тзв. Вансее конференцији. Јевреји не смију ништа да посумњају. Речено им је да ће бити послани у 'радне логоре'. У стварности су депортовани у посебно сagraђене логоре смрти. Већина тих логора се налазила у Пољској и били су конструисани за брзо и ефикасно убијање и спаљивање што је могуће више особа. Масовне депортације у те логоре започињу у љето 1942. Већина Јевреја која је тамо отпремљена је убијена одмах по доласку. Остали су били присиљавани на ропски рад све док не умру од исцрпљености.

“...Антијеврејски
закони низали
су се један за
другим...”

Ана Франк

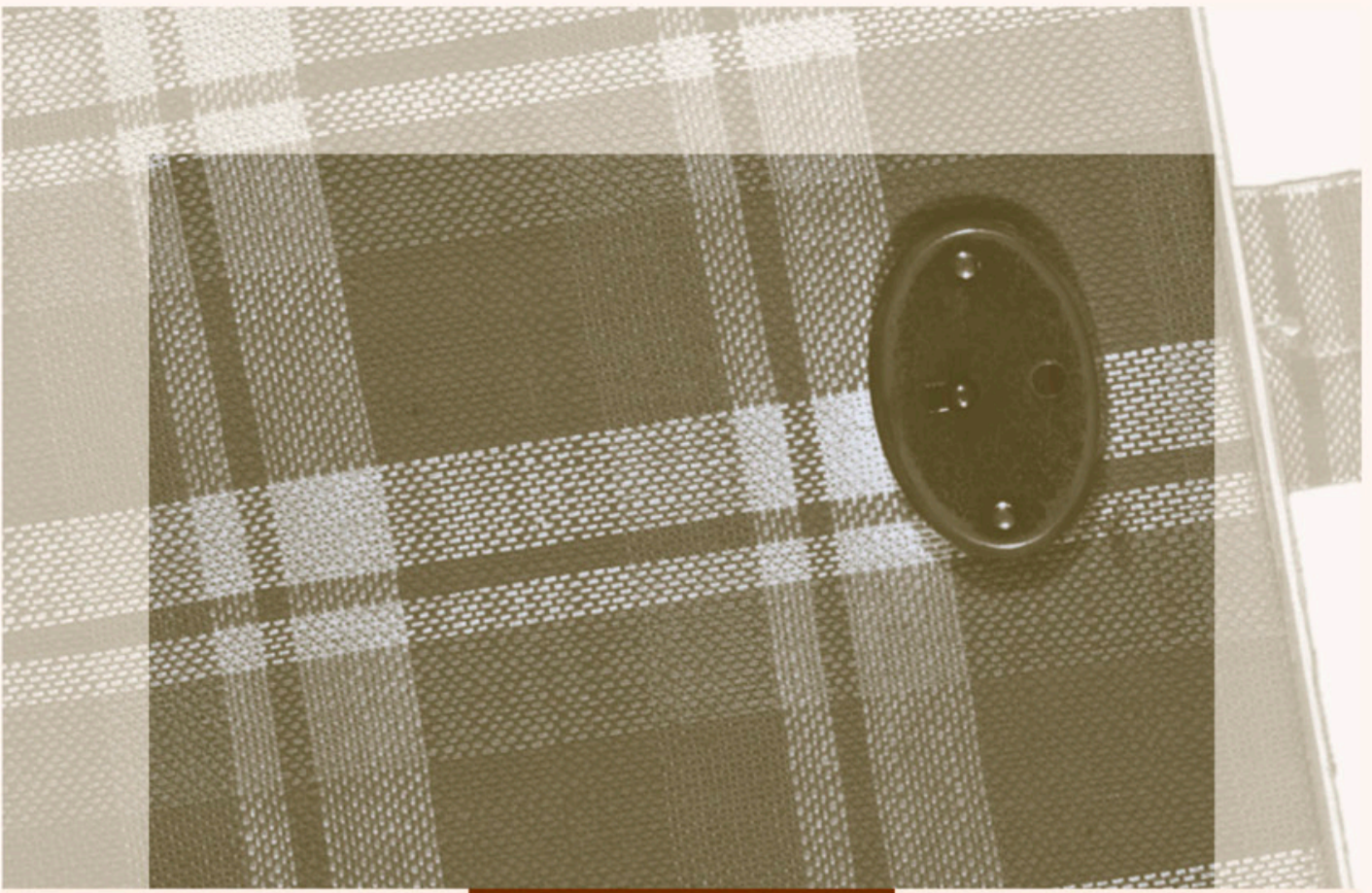
“*Наша слобода је до крајности ограничена низом антијеврејских прописа: Јевреји морају да носе жуту звијезду; Јевреји морају да предају своја бицикла; Јеврејима се забрањује вожња трамвајима и не смију да возе аутомобиле, чак ни сопствене. Јеврејима је дозвољено да купују само од 15 до 17 сати. Јевреји могу да посјеђују искључиво јеврејске бријачнице и фризере. Јеврејима је забрањено да буду на улици од 20 до 6 сати.*”

Јеврејска дјеца морају да иду у посебне, одвојене школе. Ана и Марго иду у јеврејску гимназију. Будући да Јеврејима више није дозвољено да имају сопствени посао, Ото Франк именује Јоханеса Клајмана за директора фирме, а Ото остаје активан у позадини. Фирма је добила и ново име, Гис&Цо. према Јану Гису, мужу Мипе Гис.

2

На Wannsee конференцији израђује се процјена броја Јевреја/Židova u Evropi/Europi.

На Wannsee конференцији израђује се процјена броја Јевреја у Европи.

Annin dnevnik

Анин дневник

“Nadam se da ću ti sve moći povjeriti...”

Anne Frank

“Nadam se da ću ti moći sve povjeriti kao nikome/nikomu do sada i nadam se da ćeš mi biti veliki izvor utjehe i podrške.”

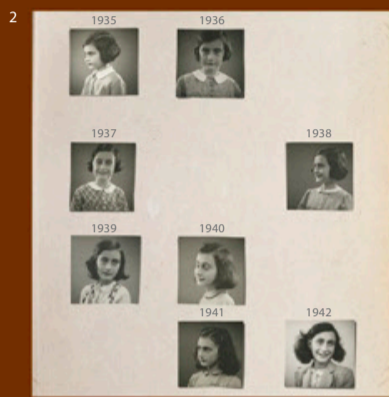
Ana te riječi upisuje na prvoj stranici dnevnika koji je dobila za trinaesti rođendan 12.6.1942. Pisala je dnevnik u obliku pisama imaginarnoj prijateljici Kitty, o školi, prijateljima i svom dotadašnjem životu. Nije ni slutila da će joj se život tri sedmice/tjedna poslije u potpunosti promijeniti.

“Надам се да ћу ти све моћи да повјерим...”

Ана Франк

“Надам се да ћу ти моћи све да повјерим као никоме до сада и надам се да ћеш ми бити велики извор утјехе и подршке.”

Ana te riječi upisuje na prvoj stranici dnevnika koji je dobila za trinaesti rođendan 12.6.1942. Pisala je dnevnik u obliku pisama imaginarnoj prijateljici Kitty, o školi, prijateljima i svom dotadašnjem životu. Nije ni slutila da će joj se život tri sedmice poslije u potpunosti promijeniti.

Anne Frank 1935. – 1942.

Ана Франк 1935. – 1942.

Annin dnevnik. Na neke je stranice lijepila svoje fotografije iz pasosa/putovnica i zapisivala komentare kraj njih.

Анин дневник. На неке је странице lijepila своје фотографије из пасоша и записивала коментаре крај њих.

Anne u dnevniku mijenja vrstu rukopisa. Ponekad piše velikim, štampanim/tiskanim slovima, ali često i pisanim, povezanim i nakosenim.

Ана у дневнику мијења врсту рукописа. Понекад пише великим, штампаним словима, али често и писаним, повезаним и накосеним.

Margot Frank u Jevrejskoj gimnaziji, decembar/prosinac 1941.

Марго Франк у Јеврејској гимназији, децембар 1941.

“Bila sam zaprepашtena. Poziv...”

Anne Frank

“У три сата... се огласило звоно на вратима.

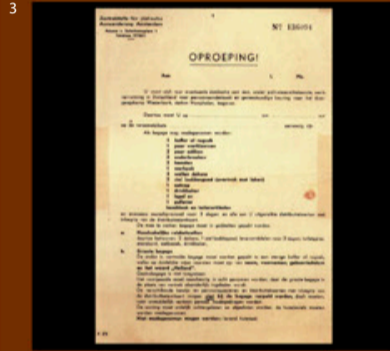
Nisam ga čula jer sam bila na balkonu, izležavala se i čitala na suncu. Trenutak kasnije, vrlo uznemirena, Margot se pojavila na vratima kuhinje. ‘Otaц je primio poziv od SS-a’, prošaptala je... Bila sam zaprepашtena. Poziv: svi znaju šta/što to znači. Slike koncentracionih/ koncentracijskih logora i zatvorskih samica prolazile su mi glavom.”

Три седмице/тједна након Анниног рођендана, 5.7.1942., Margot добија позив да се јави властима. ‘Бит ће послана у радни логор у Нјемачку’. Позив не дјелује као потпуно изненађење Анниним родитељима: још од почетка 1942. Otto Frank се припрема за скривање у Тајном анексу, дијелу канцеларијских/уредских просторија на Prinsengrachtu. Само су најповјерљивији запосленци знали за његове планове. Донесена је одлука да се смјеста оде у склониште.

Anne na fotografiji iz pasoa/ putovnice, maj/svibanj 1942. Ovo je vjerovatno/vjerojatno njena posljednja fotografija.

Ана на фотографији из пасоша, мај 1942. Ово је вјероватно њена последња фотографија.

Primjer poziva s popisom stvari koje deportovani/departirani mora ponijeti sa sobom.

Примјер позива с списом ствари које депортовани мора да понесе са собом.

Porodica/Obitelj Frank je odlučila: već sljedećeg dana treba se sakriti. Miep Gies i drugi pomagači dolaze te iste večeri kako bi što je moguće više stvari odnijeli u skrovište.

Породица Франк је одлучила: већ следећег дана треба се сакрити. Мип Гис и други помагачи долазе те исте вечери како би што је могуће више ствари однијели у скровиште.

“Била сам запрепаштена. Позив...”

Ана Франк

“У три часа... се огласило звоно на вратима. Нисам га чула јер сам била

на балкону, излежавала се и читала на сунцу. Тренутак касније, врло узнемирена, Марго се појавила на вратима кухиње. ‘Отац је примио позив од СС-а’, прошаптала је... Била сам запрепаштена. Позив: сви знају шта то значи. Сlike концентрацијских логора и затворских самица пролазиле су ми главом.”

Три седмице након Аниног рођендана, 5.7.1942., Марго добија позив да се јави властима. ‘Бит ће послана у радни логор у Нјемачку’. Позив не дјелује као потпуно изненађење Аниним родитељима: још од почетка 1942. Ото Франк припрема се за скривање у Тајном анексу, дијелу канцеларијских просторија на Prinsengrachtu. Само су најповјерљивији запосленци знали за његове планове. Донесена је одлука да се смјеста оде у склониште.

Zgrada na Prinsengrachtu. Mjesto za sakrivanje. Tajni aneks nalazi se pozadi/u stražnjem dijelu.

Zgrada na Prinsengrachtu. Mjesto za sakrivanje. Tajni aneks nalazi se u zadnjem dijelu.

“... idealno mjesto za sakrivanje.”

Anne Frank

“Aneks je stvarno idealno mjesto za sakrivanje. Iako je zgrada vlažna i nakrivljena na jednu stranu, ne biste mogli naći tako udobno sklonište nigdje u cijelom Amsterdamu, možda čak ni u Holandiji/Nizozemskoj.”

Склониште је празни дио пословне зграде Ота Франка. Послије се Франковима придружују породице/обitelji Van Pels i Fritz Pfeffer. Сљедеће/идуће двије године тих осмеро људи борави у тајном склоништу потпуно одсјећеном од ванског свијета. То је вријеме препуно страха и напетости, али и расправа и убицадне досаде.

Четверо повјерљивих сарадника/сурадника Ота Франка опскрбљује осмеро људи храном, одјећом и књигама.

Stanovnici/žitelji
Становници

Otto Frank
Ото Франк

Edith Frank
Едит Франк

Margot Frank
Марго Франк

Anne Frank
Ана Франк

Hermann van Pels
Херман ван Пелс

Auguste van Pels
Аугусте ван Пелс

Peter van Pels
Петер ван Пелс

Fritz Pfeffer
Фриц Пфефер

Pomaгачи
Помогачи

Miep Gies
Мип Гис

Victor Kugler
Виктор Куглер

Johannes Kleiman
Јоханес Клајман

Bep Voskuijl
Беп Вокхујл

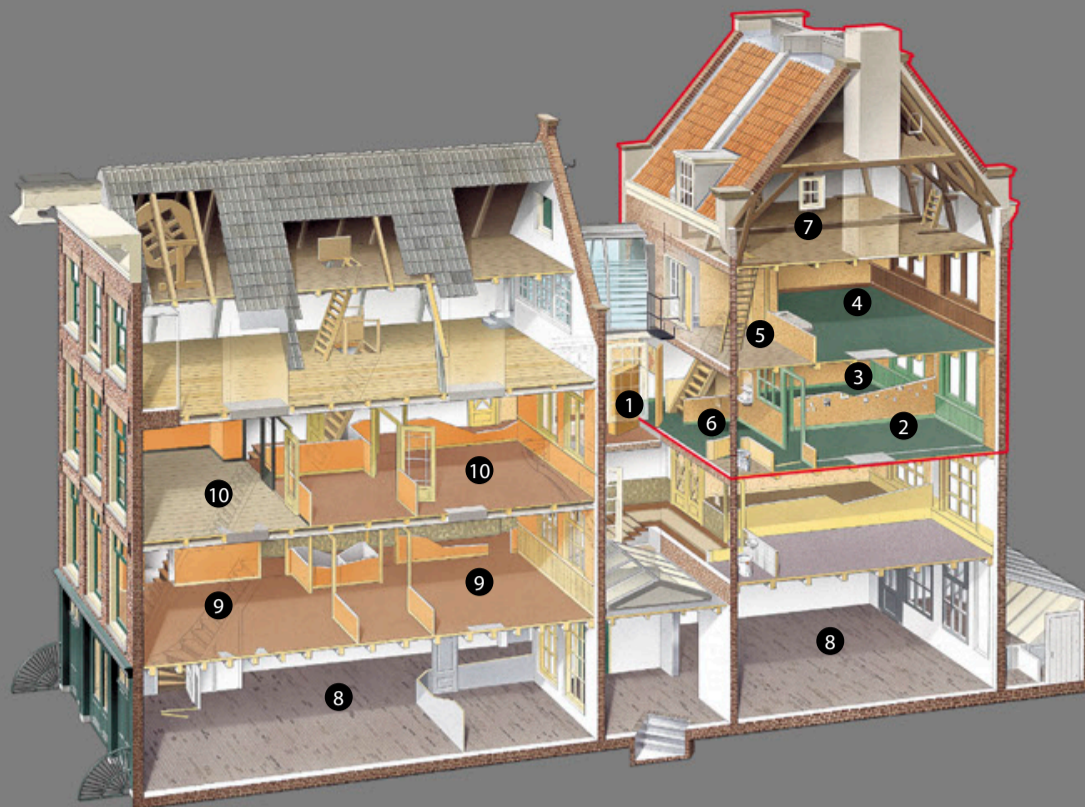
“... идеално мјесто за сакривање.”

Ана Франк

“Анекс је стварно идеално мјесто за сакривање. Иако је зграда влажна и накривљена на једну страну, не бисте могли да нађете тако удобно склониште нигдје у цијелом Амстердаму, можда чак ни у Холандији.”

Склониште је празни дио пословне зграде Ота Франка. Послије се Франковима придружују породице Ван Пелс и Фриц Пфефер. Сљедеће двије године тих осмеро људи борави у тајном склоништу потпуно одсјећеном од спољног свијета. То је вријеме препуно страха и напетости, али и расправа и убицадне досаде.

Четверо повјерљивих сарадника Ота Франка опскрбљује осмеро људи храном, одјећом и књигама.

Zgrada na Prinsengrachtu 263. Sa zadnje/stražnje strane, označeno crvenim, nalazi se skrovište.

“... bojim se da će naše skrovište biti otkriveno, a mi ubijeni.”

Anne Frank

“То што не смијем изаћи ван и узнемирава ме више него што могу изразити и бојим се да ће наше скровиште бити откривено, а ми убијени.”

Дању, док се у згради радило, станари су морали бити веома тиши. Упосленици трговине нису знали за њих. Пошто је одводна цијев WC-а пролазила уз трговину, требало га је користити што је могуће мање. Сви су прозори били затамњени покривачима како комшије/сусједи не би видјели унутрашњост, а врата која су водила у тајно склониште су била сакривена иза покретног/помичног ормара с књигама. Током/тјешком тих дугих, тихих сати, Anne је читала своје школске књиге, играла игре с осталима и писала свој дневник.

Тајни анекс

- 1 Ормар за књиге
- 2 Соба Anne и Fritz Pfeffera
- 3 Соба Otto, Edith i Margot
- 4 Соба Hermann i Auguste van Pels, кориштена и као трпезарија
- 5 Соба Petera van Pelsa
- 6 Купатило и WC
- 7 Таванско спремиште

Poslovne prostorije

- 8 Трговина
- 9 Канцеларија/Уред гдје раде помагачи
- 10 Канцеларијска/Уредско спремиште

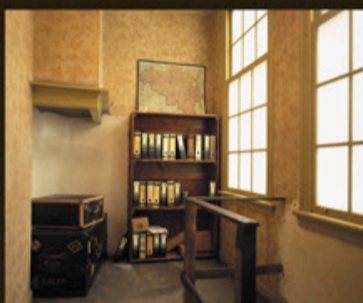
Тајни анекс

- 1 Ормар за књиге
- 2 Соба Ана и Фриц Пфефера
- 3 Соба Ота, Едит и Марго
- 4 Соба Хермана и Аугусте ван Пелс, кориштена и као трпезарија
- 5 Соба Петера ван Пелса
- 6 Купатило и WC
- 7 Таванско спремиште

Пословне просторије

- 8 Продавнице
- 9 Канцеларија у којој раде помагачи
- 10 Канцеларијско спремиште

2

Покретни/Помични ормар сакривао је улаз.

Покретни ормар сакривао је улаз.

3

Соба Anne и Fritz Pfeffera. Anne је зидове украсила фотографијама. Прије неколико година за потребе снимања филма соба је била привремено преуређена јер је морала изгледати онако као кад су се у њој скривали.

Соба Ана и Фрица Пфефера. Ана је зидове украсила фотографијама. Прије неколико година за потребе снимања филма соба је била привремено преуређена јер је морала да изгледа онако као кад су се у њој скривали.

Zgrada na Prinsengrachtu 263. Sa zadnje strane, označeno crvenim, nalazi se skrovište.

“... бојим се да ће наше скровиште бити откривено, а ми убијени.”

Ана Франк

“То што не смијем изаћи напоље узнемирава ме више него што могу да изразим и бојим се да ће наше скровиште бити откривено, а ми убијени.”

Дању, док се у згради радило, станари су морали да буду веома тиши. Упосленици продавнице нису знали за њих. Пошто је одводна цијев WC-а пролазила уз трговину, требало је да га користе што је могуће мање. Сви су прозори били затамњени покривачима како комшије не би могле да виде унутрашњост, а врата, која су водила у тајно склониште, су била сакривена иза покретног ормара с књигама. Током тих дугих, тихих сати, Ана је читала своје школске књиге, играла игре с осталима и писала свој дневник.

1 Skoro svakog dana Anne zapisuje svoje misli, osjeća je i doživljava. Već nakon nekoliko mjeseci, dnevnik je popunjen. Nastavlja pisati u rokovnik koji joj je dala Bep.

“Svi su otjerani u smrt.”

Anne Frank

“Nemoguće je izbjeći njihove kandže osim ako se ne sakriješ. Niko/nitko nije pošteđen. Bolesni, stari, djeca, novorođenčad i trudnice – svi su otjerani u smrt.”

Stanari Tajnog skrovišta dobivaju iz vanjskog svijeta vijesti o progonu Jevreja/Židova. Osjećaju nemir i nemoć. Na radiju slušaju o usmrćivanju plinom. Anne ponekad osjeća nepodnošljiv pritisak. Često je neposlušna i gruba s ostalima i sve češće namrgođena i potištena. Zna da postoji mnogo toga o čemu s drugima ne može razgovarati. Dnevnik joj je najbolji prijatelj.

2 Deportacija amsterdamskih Jevreja/Židova u ljeto 1943. Anne je čula da su joj prijatelji i drugovi iz razreda uhapšeni/uhijeñeni. U početku pomagači stanarima Aneksa prenose novosti iz vanjskog svijeta, ali poslije prestaju.

Депортација амстердамских Јевреја у љето 1943. Ана је чула да су јој пријатељи и другови из разреда ухапшени. У почетку помагачи станарима Анекса преносе новости из вањског свијета, али послје престају.

3 Pomagači nastoje da stanari ne klonu duhom. Donose im hranu, knjige, novine i časopise. Anni se posebno sviđa časopis 'Kino i pozorište/kazalište'.

Помагачи настоје да станари не клону духом. Доносе им храну, књиге, новине и часописе. Ани се посебно свиђа часопис 'Кино и позориште'.

4 Соба Otta, Edith i Margot. Anne obično provodi dane u toj sobi, jer je malu sobu zaposjeo Fritz Pfeffer.

Соба Ота, Едит и Марго. Ана обично проводи дане у тој соби, јер је малу собу запосјео Фриц, Пфефер.

Скоро сваког дана Ана записује своје мисли, осјећа је и доживљаје. Већ након неколико мјесеци, дневник је попуњен. Наставља да пише у rokovnik који јој је дала Беп.

“Сви су отјерани у смрт.”

Ана Франк

“Немогуће је избјећи њихове канџе осим ако се не сакријеш. Нико није поштеђен. Болесни, стари, дјеца, новорођенчад и труднице – сви су отјерани у смрт.”

Станари Тајног анекса добивају из вањског свијета вијести о прогону Јевреја. Осјећају немир и немоћ. На радију слушају о усмрћивању плином. Ана понекад осјећа неподношљив притисак. Често је непослушна и груба с осталима и све чешће намргођена и потиштена. Зна да постоји много тога о чему с другима не може да разговара. Дневник јој је најбољи пријатељ.

1 Anne počinje prepisivati dnevnik na listove papira.

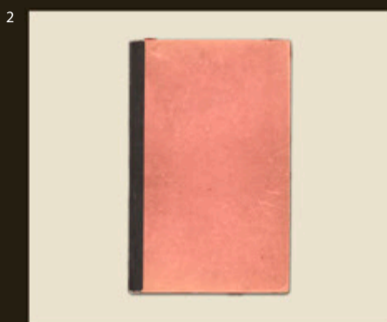
“...hoću li ikad biti novinarka ili književnica?”

Anne Frank

“...hoću li ikad biti novinarka ili književnica? Nadam se, oh, itekako se nadam, jer mi pisanje omogućava da sve zabilježim, sve svoje misli, ideale i maštarije.”

Anne je u sebi otkrila talent i ljubav prema pisanju. Na radio Londonu je 28.3.1944. čula da će holandska/nizozemska vlada poslije rata skupljati dnevнике. Odlučila je prepisati dnevnik u nadi da će ga kasnije objaviti kao knjigu. Čak je smislila i naslov: „Tajni aneks“.

S viješću da su se saveznici iskrcali u Normandiji i da napreduju, nada u oslobođenje je rasla.

2 Anne piše i kratke priče. Ponekad ih čita ostalima.

Ana piše i kratke priče. Ponekad ih čita ostalima.

3 Anne osjeća da se zaljubila u Petera van Pelsa.

Ana osjeća da se zaljubila u Petera van Pelsa.

4 Anne i Peter provode sate zajedno u Peterovoj sobi.

Ana i Peter provode sate zajedno u Peterovoj sobi.

Ana počinje da prepisuje dnevnik na listove papira.

“...хоћу ли икад бити новинарка или књижевница?”

Ана Франк

“...хоћу ли икад бити новинарка или књижевница? Надам се, ох, итекако се надам, јер ми писање омогућава да све забилежим, све своје мисли, идеале и маштарије.”

Ана је у себи открила талент и љубав према писању. На радио Лондону је 28.3.1944. чула да ће холандска влада послије рата да скупља дневнике. Одлучила је да препише дневник у нади да ће га касније објавити као књигу. Чак је смислила и наслов: „Тајни анекс“.

С вијешћу да су се савезници искрцали у Нормандији и да напредују, нада у ослобођење је расла.

1

Anne često provodi vrijeme sama na tavanu nastojeći izaći na kraj s vlastitim osjećajima i događajima u svijetu oko nje.

Ана често проводи врјеме сама на тавану настојећи да изађе на крај са сопственим осјећајима и догађајима у свијету око ње.

“Чујем како се приближава грмљавина...”

Anne Frank

“Teško je u vremenima kao što je ovo: ideali, snovi i nade u nama rastu samo da bi ih zgnječila strašna stvarnost. Pravo je čudo što nisam odustala od svih svojih ideala, djeluju tako apsurdno i neпрактично. Držim ih se jer još uvijek, uprkos/unatoč svemu, vjerujem da su ljudi u srcu istinski dobri. Posve mi je nemoguće graditi život na temeljima haosa/kaosa, patnje i smrti. Vidim da se svijet polahko/polako pretvara u pustoš. Чујем како се приближава грмљавина која ће једног дана и нас затрти, осјећам патњу милиона/милијуна људи. Па ипак, кад погледам у небо, nekako осјећам да ће се све измијенити набоље, да ће и okрутности доћи крај, да ће се мир и спокој поново/ponovno vratiti. У међувремену се морам држати својих идеала. Можда ће доћи дан када ћу их моћи остварити!”

1.8.1944. Anne je napisala posljednje riječi u svoj dnevnik. Tri dana kasnije, 4.8.1944., došao je trenutak kojeg su se svi užasavali.

“Чујем како се приближава грмљавина...”

Ана Франк

“Тешко је у временима као што је ово: идеали, снови и наде у нама расту само да би их згњечила страшна стварност. Право је чудо што нисам одустала од свих својих идеала, дјелују тако бесмислено и непрактично. Држим их се јер још увијек, упркос свему, вјерујем да су људи у срцу истински добри. Потпуно ми је немогуће да градим живот на темељима хаоса, патње и смрти. Видим да се свијет полако претвара у пустош. Чујем како се приближава грмљавина која ће једног дана и нас затрти, осјећам патњу милиона људи. Па ипак, кад погледам у небо, nekako осјећам да ће све да се измијени набоље, да ће и okрутности да дође крај, да ће мир и спокој поновно да се врате. У међувремену морам да се држим својих идеала. Можда ће доћи дан кад ћу моћи да их остварим!”

1.8.1944. Ана је написала последње ријечи у свој дневник. Три дана касније, 4.8.1944., дошао је тренутак којег су се сви бојали.

Издаја

У петак, 4.8.1944., аутомобил се зауставља пред зградом у Prinsengracht улици. Из њега излази група наоружаних људи и улази у кућу. Неко/Нетко је позвао полицију и рекао да се у нjoj сакривају Јевреји/Џидови.

Командант/Заповједник је Карл Јосеф Силбербауер, аустријски нациста. Остали су холандски/низоzemски полицајци. Станари су остали затечени. Остављено им је толико времена да спакују/спакирају своје ствари. Силбербауер је зграбио торбу и истресао њезин садржај како би у нjoj могао одnijети отети новац и накит. Листови Анниног дневника су пали на под. Ана и остали су одведени у мјесни затвор.

Неколико сати касније, Миеп Гис и Беп Воскуил су се вратиле и нашле Аннине дневнике. Понијеле су их са собом и Миеп их је закључала у ладичи свог писаћег стола.

1
Karl Josef Silberbauer, SS oficir koji je komandovao hapšenjem/uhicenjem. Devetnaest godina poslije, 1963. godine, pronađen je u Beču gdje je radio kao policajac. Suspendovan/Suspendiran je, ali je poslije vraćen na posao nakon što je dao izjavu da ne zna ko je bio dojavljivač. Do današnjeg dana je ostalo nepoznato (tko je izdao stanare.

Карл Јосеф Силбербауер, СС официр који је командовао хапшењем. Деветнаест година после, 1963. године, пронађен је у Бечу где је радио као полицајац. Сuspendован је, али је после враћен на посао након што је дао изјаву да не зна ко је био дојављивач. До данашњег дана је остало непознато ко је издао станаре.

Издаја

У петак, 4.8.1944., аутомобил се зауставља пред зградом у Принсенграхт улици. Из њега излази група наоружаних људи и улази у кућу. Неко је позвао полицију и рекао да се у њoj сакривају Јевреји.

Командант је Карл Јосеф Силбербауер, аустријски нациста. Остали су холандски полицајци. Станари су остали затечени. Остављено им је толико времена да спакују своје ствари. Силбербауер је зграбио торбу и истресао њезин садржај како би у њoj могао да однесе отети новац и накит. Листови Анниног дневника пали су на под. Ана и остали су одведени у мјесни затвор.

Неколико сати касније, Мип Гис и Беп Воскуил су се вратиле и нашле Аннине дневнике. Понијеле су их са собом и Мип их је закључала у ладичи свог писаћег стола.

2
Anne i ostali su prvo dovedeni u sjedište Gestapa. Četiri dana kasnije su odvedeni возом/vlakom u tranzitni logor Westerbork u holandskoj pokrajini Drenthe.

Ана и остали прво су доведени у сједиште Гестапоа. Четири дана касније одведени су возом у транзитни логор Вестерборк у холандској покрајини Дренте.

1 Skoro svi Jevreji/Židovi uhvaćeni u Holandiji/Nizozemskoj prvo su odvođeni u tranzitni logor Westerbork.

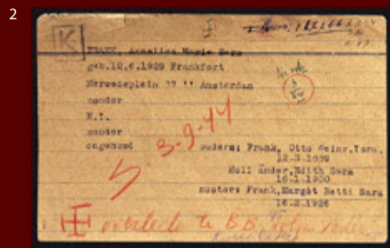
1 Skoro svi Jevreji uhvaćeni u Holandiji prvo su odvođeni u tranzitni logor Westerbork.

“...znali smo šta se događa.”

Otto Frank
 “Opet smo zajedno. Dobili smo malo hrane za put. U svojim srcima, naravno, već smo bili prihvatili mogućnost da u Westerborku nećemo ostati do kraja. Naposljetku, znali smo za deportacije u Poljsku. Znali smo i šta/što se događa u Auschwitzu, Treblinki, Majdaneku. No, ipak, nisu li Rusi već duboko u Poljskoj? Rat je bio toliko uznapredovao da smo mogli početi polagati malo nade u sreću. Dok smo se vozili prema Westerborku, uzdali smo se u sreću.”

U Westerborku su bile zadržane hiljade/tisuće ljudi. Smještali su ih u posebne barake jer se nisu dobrovoljno odazvali na pozive za deportaciju. Bili su pod posebno/posebice strogim tretmanom i prisiljavani na težak fizički rad. Vozovi/vlakovi natrpani Jevrejima/Židovi redovno/redovito su odlazili prema istoku. Poslije četiri sedmice/tjedna, Anne i ostali iz Aneksa odvezeni su posljednjim vozom/vlakom koji je otišao iz Westerborka u Auschwitz.

5 Deportovani/Deportirani su zaključavani u stočne vagonе - oko 70 ljudi nagurano je u svaki vagon. Putovanje je trajalo tri dana bez mogućnosti da se prilagne, bez hrane i vode i sa samo jednom kantom umjesto toaleta.

2 Iskaznica Anne Frank iz Westerborka.

2 Идентификација Ане Франк из Вестерборка.

3 Voz/Vlak sa 1.019 ljudi je napustio Westerbork 3.9.1944. Lista deportovanih/deportiranih još uvijek postoji. Na ovoj su stranici, uz Annino ime, zabilježena i imena ostalih.

3 Voz sa 1.019 ljudi napustio je Westerbork 3.9.1944. Lista deportovanih još uvijek postoji. Na ovoj stranici su, uz Annino ime, zabilježena i imena ostalih.

4 Transport napušta Westerbork.

4 Транспорт напушта Вестерборк.

“...ЗНАЛИ СМО ШТА СЕ ДОГАЂА.”

Otto Frank
 “Opet smo zajedno. Dobili smo malo hrane za put. U svojim srcima, naravno, već smo bili prihvatili mogućnost da u Westerborku nećemo ostati do kraja. Naposljetku, znali smo za deportacije u Poljsku. Znali smo i šta se događa u Аушвицу, Треблинку, Мајданеку. Али, ипак, нису ли Руси већ дубоко у Пољској? Рат је био толико узнапредовао да смо могли почети да полагамо мало наде у срећу. Док смо се возили према Вестерборку, уздали смо се у срећу.”

У Вестерборку су биле задржане хиљаде људи. Смјештали су их у посебне бараке јер се нису добровољно одазвали на позиве за депортацију. Били су под посебно строгим третманом и присиљавани на тежак физички рад. Возови натрпани Јеврејима редовно су одлазили према истоку. Послије четири седмице, Ана и остали из Анекса одвезени су последњим возом који је отишао из Вестерборка у Аушвиц.

5 Депортовани су закључавани у сточне вазоне - око 70 људи нагурано је у сваки вагон. Путовање је трајало три дана без могућности да се прилегне, без хране и воде и са само једном кантом умјесто тоалета.

1 Одмах по доласку у Аушвиц мушкарци и жене су раздвајани. Послије тога, нацисти одвајају оне који ће одмах бити усмрћениplinom и спаљени. Остали су били одвођени на присилни рад.

“Не могу више говорити...”

Ото Франк

“Не могу више говорити о томе/о тому како сам се осјећао кад смо моја породица/обителј и ја, стигавши на колосијек у Аушвицу, насилно одвојени једни од других.”

У ноћи 6.9. воз/vlak је стигао у Аушвиц. Затвореници морају да оставе своје ствари у возу. На колосијеку раздвајају мушкарце и жене. Тамо је Ото последњи пут видео Edith, Margot и Anne. Аушвиц је један од логора смрти који су посебно изграђени да би се у њима убијало. Стари, болесни и дјеца у доби до 15. година усмрћивани су plinom одмах по доласку. Таква је судбина задесила више од половине/од половине људи из Анниног воза/vlaka. Остали, међу њима станари Тајног анекса, преживјели су селекцију и одведени су у радни логор.

С напредовањем руске војске, нацисти су почели евакуацију Аушвица. Послије два мјесеца Anne и Margot су пребачене у концентрациони/концентрациски логор Bergen-Belsen.

4 Заробљеници/Затоџеници који нису одмах убијени имају на рuci истетовиран број. Обријане су им главе и дата логорашка одјеџа.

2 Мађарски Јевреји/Зидови одвојени за plинске коморе на колосијеку Аушвица.

Мађарски Јевреји одвојени за plинске коморе на колосијеку Аушвица.

“Не могу више да говорит...”

Ото Франк

“Не могу више да говорит о томе како сам се осјећао кад смо моја породица и ја, стигавши на колосијек у Аушвицу, насилно одвојени једни од других.”

У ноћи 6.9. воз је стигао у Аушвиц. Затвореници морају да оставе своје ствари у возу. На колосијеку раздвајају мушкарце и жене. Тамо је Ото последњи пут видео Edith, Margot и Ану. Аушвиц је један од логора смрти који су посебно изграђени да би се у њима убијало. Стари, болесни и дјеца у доби до 15. година усмрћивани су plinom одмах по доласку. Таква је судбина задесила више од половине људи из Аниног воза. Остали, међу њима станари Тајног анекса, преживјели су селекцију и одведени су у радни логор.

С напредовањем руске војске, нацисти су почели евакуацију Аушвица. Послије два мјесеца Ана и Марго су пребачене у концентрациони логор Берген-Белсен.

3 Цилиндри за отровни plин (циклон-В) који су коришћени у plинским коморама.

Цилиндри за отровни plин (циклон-В) који су коришћени у plинским коморама.

Затвореници који нису одмах убијени имају на рuci истетовиран број. Обријане су им главе и дата логорашка одјеџа.

1 Izgladnjivanje, hladnoća i bolest uzimaju hiljade/tisuće života u pretrpanom koncentracionom/koncentracijskom logoru Bergen-Belsen.

Изгладњивање, хладноћа и болест узимају хиљаде живота у претрпаном концентрационом логору Берген-Белсен.

“То није била она иста Anne.”

Hannah Goslar

“То није била она иста Anne. Била је то једна сломљена дјевојка... било је užасно. Одмах је почела плакати и рекла ми је: ‘Ја више немам родитеље...’ Увијек мислим – да је Anne знала да јој је отац још увијек жив, можда би имала више снаге да преживи.”

У Берген-Белсену Anne је срела своју школску пријатељицу Hannah Goslar која се налазила у другом дијелу логора. Раздвјала их је ограда од бодљикаве жице и сламе и више нису могле видјети једна другу. Anne је рекла Hannah да она и Margot гладују и да немају топле одјеће. Hannah је успјела преко ограде добацити пакет с нешто одјеће и мало хране. Али Margot и Anne више нису имале снаге. Обје су добиле тифус и у фебруару/велјаџи 1945. су умрле у размачу од неколико дана.

15.4.1945. британска војска ослобађа Bergen-Belsen.

2 Poslije Westerborka i Auschwitza, Anne i Margot stižu na njihovo konačno odredište.

Послије Вестерборка и Аушвица, Ана и Марго стижу на њихово коначно одређиште.

3 Британски војници који су ослободили логор су били дубоко потресени оним што су затекли. Мртва тијела су лежала посудама. Приморали су бивше логорске чуваре да покопају умрле.

Британски војници који су ослободили логор су били дубоко потресени оним што су затекли. Мртва тијела су лежала посудама. Приморали су бивше логорске чуваре да покопају умрле.

“То није била она иста Ана.”

Хана Гослар

“То није била она иста Ана. Била је то једна сломљена дјевојка... било је ужасно. Одмах је почела да плаче и рекла ми је: ‘Ја више немам родитеље...’ Увијек мислим – да је Ана знала да јој је отац још увијек жив, можда би имала више снаге да преживи.”

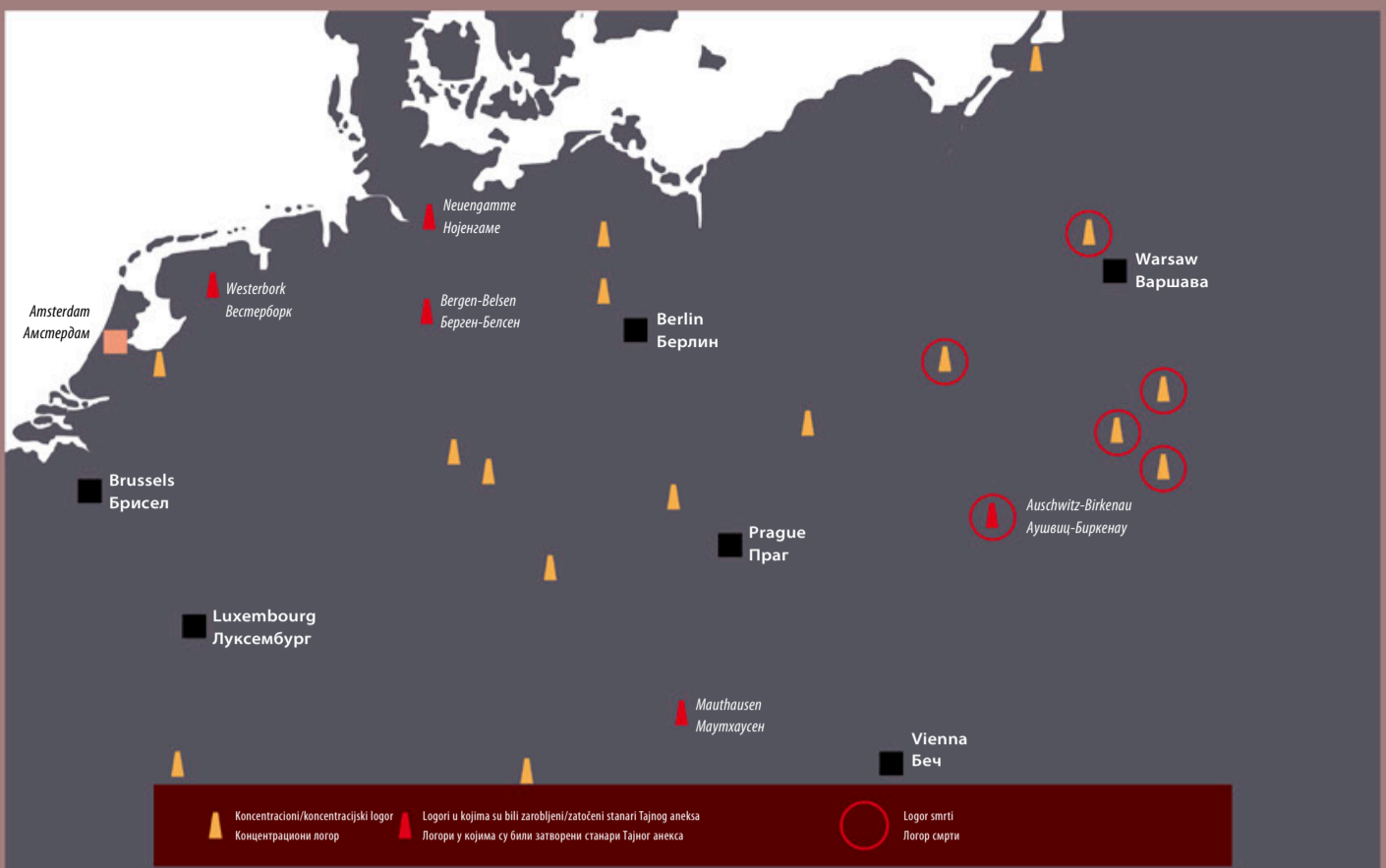
У Берген-Белсену Ана је срела своју школску пријатељицу Хану Гослар која се налазила у другом дијелу логора. Раздвјала их је ограда од бодљикаве жице и сламе и више нису могле да виде једна другу. Ана је рекла Хани да она и Марго гладују и да немају топле одјеће. Хана је успјела преко ограде да добаци пакет с нешто одјеће и мало хране. Али Марго и Ана више нису имале снаге. Обје су добиле тифус и у фебруару 1945. су умрле у размачу од неколико дана.

15.4.1945. британска војска ослобађа Берген-Белсен.

4 Женска баракa непосредно након ослобођења Bergen-Belsena.

Женска баракa непосредно након ослобођења Берген-Белсена.

1 Neke od glavnih koncentracijskih logora i logora smrti

“Svu svoju nadu...”

Otto Frank
 “Svu svoju nadu polažem u djecu, u uvjerenje da su žive i da ćemo opet biti zajedno. Jedino djeca, jedino su mi one važne.”

Tako je očajni Otto Frank pisao majci u Basle poslije oslobođenja. Otto je preživio Auschwitz pukim slučajem. Bio je jedan od nekoliko onih koje su ruski vojnici zatekli žive. Kad je donekle vratio snagu, krenuo je natrag u Amsterdam. Putovanje je trajalo četiri mjeseca jer su se u velikom dijelu Evrope/Europe još uvijek vodile bitke. Za to vrijeme je čuo da je njegova žena Edith umrla. Međutim, o sudbini svoje djece nije znao ništa i polagao je nadu u to da su, ipak, žive.

2 Neke od glavnih koncentracijskih logora i logora smrti

“Сву своју наду...”

Ото Франк
 “Сву своју наду полажем у дјecu, у увјерење да су живе и да ћемо опет бити заједно. Једино дјeca, једино су ми оне важне.”

Тако је очајни Ото Франк писао мајци у Басле послије ослобођења. Ото је преживио Аушвиц пуким случајем. Био је један од неколико оних које су руски војници затекли живе. Кад је донекле вратио снагу, кренуо је назад у Амстердам. Путовање је трајало четири мјесеца јер су се у великом дијелу Европе још увијек водиле битке. За то вријеме је чуо да је његова жена Едит умрла. Међутим, о судбини своје дјеце није знао ништа и полагао је наду у то да су, ипак, живе.

<p>Otto Frank je jedini preživio. Dočekaо je да ruska armija oslobodi Auschwitz 27.1.1945.</p>		<p>Otto Frank je jedini preživio. Dočekaо je да ruska armija oslobodi Auschwitz 27.1.1945.</p>	
<p>Edith Frank umire od iscrpljenosti u Auschwitzu 6.1.1945.</p>		<p>Edith Frank umire od iscrpljenosti u Auschwitzu 6.1.1945.</p>	
<p>Margot Frank umire od tifusa u Bergen-Belsenu u proljeće 1945.</p>		<p>Margot Frank umire od tifusa u Bergen-Belsenu u proljeće 1945.</p>	
<p>Anne Frank umire od tifusa u Bergen-Belsenu nekoliko dana poslije Margot.</p>		<p>Anne Frank umire od tifusa u Bergen-Belsenu nekoliko dana poslije Margot.</p>	
<p>Hermann van Pels je usmrćen plinom ubrzo nakon dolaska u Auschwitz u oktobru/ listopadu ili novembru/ studenom 1944.</p>		<p>Hermann van Pels je usmrćen plinom ubrzo nakon dolaska u Auschwitz u oktobru/ listopadu ili novembru/ studenom 1944.</p>	
<p>Auguste van Pels umire u aprilu/travnju ili maju/ svibnju 1945. na putu za koncentracioni/ koncentracijski logor Theresienstadt.</p>		<p>Auguste van Pels umire u aprilu/ travnju ili maju/ svibnju 1945. na putu za koncentracioni/ koncentracijski logor Theresienstadt.</p>	
<p>Peter van Pels umire 5.5.1945. u koncentracionom/ koncentracijskom logoru Mauthausen.</p>		<p>Peter van Pels umire 5.5.1945. u koncentracionom logoru Mauthausen.</p>	
<p>Fritz Pfeffer umire 20.12.1944. u koncentracionom/ koncentracijskom logoru Neuengamme.</p>		<p>Fritz Pfeffer umire 20.12.1944. u koncentracionom logoru Neuengamme.</p>	

1 Otto Frank pokazuje logoraški broj istetoviran na ruci.

Ото Франк показује логорашки број истетовиран на руци.

“...смрт моје дјеце.”

Otto Frank

“Malene grupe/skupine vraćale su se iz različitih koncentracionih/koncentracijskih logora i svaki put sam iznova pokušavao saznati nešto o Margot i Anne.”

“Pronašao sam dvije sestre koje su bile s Margot i Anne u Bergen-Belsenu. Ispričale su mi o posljednjim patnjama i smrti moje djece.”

Otto je slomljen. Miep Gies predaje Ottu Annin dnevnik koji je čuvala sve vrijeme: “To je ostavština tvoje kćeri.”

“...смрт моје дјеце.”

Ото Франк

“Малене групе враћале су се из различитих концентрационих логора и сваки пут сам поново покушавао да сазнам нешто о Марго и Ани.”

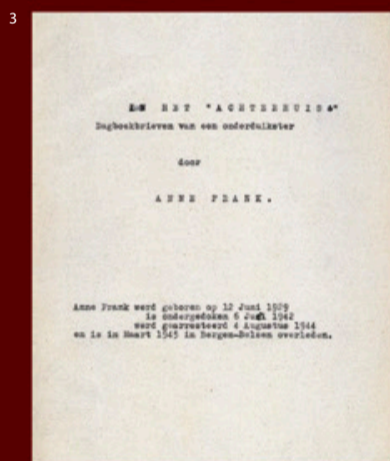
“Пронашао сам двије сестре које су биле с Марго и Аном у Берген-Белсену. Испричале су ми о посљедњим патњама и смрти моје дјеце.”

Ото је сломљен. Мип Гис предаје Оту Анин дневник који је чувала све вријеме: “То је оставштина твоје кћери.”

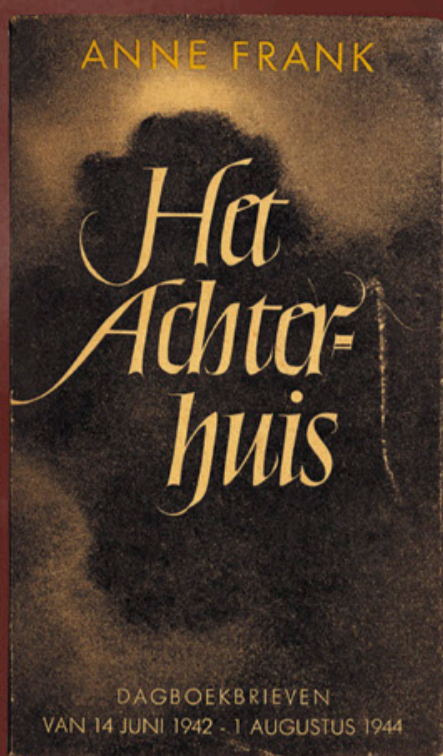
U početku je Otto toliko obuzet žalošću da nije mogao čitati dnevnik. Ali poslije, kada je počeo čitati, nije mogao stati. “Pojavila se Anne sasvim drugačija od kćeri koju sam izgubio. Tako duboke misli i osjećaji... Nisam znao...”

У почетку је Ото толико обузет жалошћу да није могао да чита дневник. Али после, када је почео читати, није могао да стане. “Појавила се Ана сасвим другачија од кћери коју сам изгубио. Тако дубоке мисли и осјећаји... Нисам знао...”

Dio dnevnika je prekucao/pretipkao i dao na čitanje porodici/obitelji i nekolicini prijatelja. Rekli su mu da ga mora objaviti.

Део дневника је прекуцао и дао на читање породици и неколицини пријатеља. Рекли су му да га мора објавити.

“...postati slavna spisateljica.”

Anne Frank

“...moja je najveća želja biti novinarka, a kasnije slavna spisateljica. U svakom slučaju, željela bih nakon rata objaviti knjigu pod naslovom ‘Tajni aneks.’”

Dvije godine nakon rata, u junu/ lipnju 1947. godine, dnevnik Anne Frank je objavljen pod naslovom koji je sama smislila „Tajni aneks“.

Prvo izdanje je vrlo brzo prodano i uskoro je ponovljeno. I izdavači iz drugih zemalja su zainteresovani/zainteresirani za dnevnik.

Dnevnik je 1955. godine adaptiran za pozorišnu/kazališnu scenu. Predstava je doživjela veliki uspjeh. Poslije je napravljena filmska verzija i prikazivana je u preplitim salama/dvoranama širom/diljem svijeta.

Dnevnik je preveden na preko 60 jezika. Prodano je oko 30 miliona/milijuna primjeraka, a u čast Anne Frank njenim su imenom nazvane mnoge škole i ulice.

Milioni/milijuni ljudi čitaju dnevnik i mnogi od njih žele svojim očima vidjeti mjesto na kojem ga je Anne pisala.

Dvije godine poslije rata, u junu 1947. godine, dnevnik Ana Frank je objavljen pod naslovom koji je sama smislila „Tajni aneks“.

Prvo izdanje je veoma brzo prodano, i uskoro je ponovljeno. I izdavači iz drugih zemalja su zainteresovani za dnevnik.

Dnevnik je 1955. godine adaptiran za pozorišnu scenu. Predstava je doživjela veliki uspjeh. Poslije je napravljena filmska verzija i prikazivana je u preplitim salama širom svijeta.

Dnevnik je preveden na preko 60 jezika. Prodano je oko 30 miliona primjeraka, a u čast Anne Frank njenim su imenom nazvane mnoge škole i ulice.

Milioni ljudi čitaju dnevnik i mnogi od njih žele svojim očima da vide mjesto na kojem ga je Ana pisala.

“...постати славна списатељица.”

Ana Frank

“...moja je najveća želja da budem novinarka, a kasnije slavna spisateljica. U svakom slučaju, željela bih da poslije rata objavim knjigu pod naslovom ‘Tajni aneks.’”

Za mnoge je Anne Frank postala simbol holokausta: sistemskog/sustavnog ubistva/ubojstva šest miliona/milijuna osoba.

“Dnevnik ukazuje na ogromnu tragediju holokausta, gubitak ljudskih života i talenata i cijenu koja je plaćena jer slobodni ljudi nisu djelovali pravovremeno/pravodobno da spriječe totalitarne pokrete.”

Yehuda Lev

Za mnoge je Ana Frank postala simbol holokausta: sistemskog ubistva šest miliona osoba.

“Dnevnik ukazuje na ogromnu tragediju holokausta, gubitak ljudskih života i talenata i cijenu koja je plaćena jer slobodni ljudi nisu djelovali pravovremeno da spriječe totalitarne pokrete.”

Yehuda Lev

Otto Frank 1960. godine neposredno prije otvorenja Kuće Anne Frank. Želio je učiniti više, ne samo da je otvoriti javnosti. Osnovao je obrazovnu fondaciju/zakladu koja povezuje mlade iz čitavog svijeta. Otto Frank je imao 91 godinu kada je umro 1981. godine.

© Arnold Newman

Otto Frank 1960. godine neposredno prije otvorenja Kuće Anne Frank. Želio je učiniti više, ne samo da je otvoriti javnosti. Osnovao je obrazovnu fondaciju/zakladu koja povezuje mlade iz čitavog svijeta. Otto Frank je imao 91 godinu kada je umro 1981. godine.

© Arnold Newman

Kuća Anne Frank

Kuća Anne Frank osnovana je s ciljem očuvanja sjećanja na Anne Frank i podizanja svijesti o razdoblju nacizma i holokausta.

Priča Anne Frank i svi događaji vezani za njen život i smrt mogu i nas danas mnogo čemu naučiti. Cilj Kuće Anne Frank je uputiti poziv svakome/svakomu od nas da spriječimo predrasude i diskriminaciju, čuvamo slobodu, podržavamo ljudska prava i radimo na demokratizaciji društva. Svojim postojanjem Kuća Anne Frank želi nadahnuti ljude cijeloga svijeta da se aktivno posvete tim idealima.

Zahvala

KOMPOZICIJA / POSTAV/

Menno Metselaar, Anne Frank House

Ruud van der Rol

DIZAJN I PRODUKCIJA

Joost Luk, Gouda

Joséphine de Man, Anne Frank House, Amsterdam

GRAFIČKI DIZAJN

Joost Luk, Gouda

PRIJEVOD

Inga Kotlo

LEKTURA

Edim Šator

ŠTAMPA/TISAK

Expo Display Service, Apeldoorn

© Anne Frank Stichting, Amsterdam, 2003.

© Anne Frank Fonds, Basle, for all texts by Anne Frank

Sva prava zadržana/pridržana. Nijedan dio ove izložbe ne može se duplicirati, pohraniti u elektronsku/elektroničku bazu podataka, i/ili objaviti u bilo kojem obliku ili na bilo koji način, bilo u elektronskoj/elektroničkoj formi, fotografiji, snimku ili bilo kojim drugim sredstvom, bez prethodnog pisanog odobrenja Kuće Anne Frank. Za upotrebu jednog ili više dijelova ove izložbe u kompilacijama, čitanjima ili drugim kompiliranim radovima, molimo da zatražite odobrenje od Kuće Anne Frank.

Kuća Ане Франк

Кућа Ане Франк основана је с циљем очувања сјећања на Ану Франк и подизања свијести о добу нацизма и холокауста.

Прича Ане Франк и сви догађаји везани за њен живот и смрт могу и нас данас много чему да науче. Циљ Куће Ане Франк је да се упути позив сваком од нас да спријечимо предрасуде и дискриминацију, чувамо слободу, подржавамо људска права и радимо на демократизацији друштва. Својим постојањем Кућа Ане Франк жели надahнути људе цијелога свијета да се активно посвете тим идеалима.

Захвала

КОМПОЗИЦИЈА

Менно Метселаар, Ане Франк Хаусе

Рууд ван дер Рол

ДИЗАЈН И ПРОДУКЦИЈА

Јоост Лук, Гоуда

Јосеџине де Ман, Ане Франк Хаусе, Амстердам

ГРАФИЧКИ ДИЗАЈН

Јоост Лук, Гоуда

ПРЕВОД

Инга Котло

ЛЕКТУРА

Едим Шатор

ШТАМПА

Екпо Дисплау Сервице, Апелдоорн

© Ане Франк Стицтинг, Амстердам, 2003.

© Ане Франк Фондс, Басле, фор алл текстс бу Ане Франк

Сва права задржана. Ниједан дио ове изложбе не може се дуплицирати, похранити у електронску/електроничку базу података, и/или објавити у било којем облику или на било који начин, било у електронској форми, фотографији, снимку или било којим другим средством, без претходног писаног одобрења Куће Ане Франк. За употребу једног или више дијелова ове изложбе у компилацијама, читањима или другим компилираним радовима, молимо да затражите одобрење од Куће Ане Франк.

Zahvala za fotografije

Захвала за фотографије

Ariodrome Luchtfotografie, Lelystad
Fotocollectie Anne Frank Stichting, Amsterdam
ANP-foto, Amsterdam
Archiv Ernst Klee, Frankfurt am Main
Archiv für Kunst und Geschichte Berlin
Bildarchiv Abraham Pisarek, Berlin
Bildarchiv Preußischer Kulturbesitz, Berlin
Allard Bovenberg, Amsterdam
Bundesarchiv, Koblenz
Dokumentations- und Kulturzentrum Deutscher Sinti und Roma, Heidelberg
Galerie Bilderwelt, Reinhard Schultz, Berlin
Imperial War Museum, London
Informatiecentrum Nederlands Rode Kruis, collectieOorlogsarchief, Den Haag
Institut für Stadtgeschichte, Frankfurt am Main
Koninklijk Museum van het Leger en van Krijgsgeschiedenis, Brussel
Landesbildstelle, Berlin
Maria Austria Instituut, Amsterdam
Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie, Amsterdam
Arnold Newman, New York
Prentenkabinet der Rijksuniversiteit Leiden/Foto: Emmy Andriesse
Eric van Rotselaar, Retranchement
Spaarnestad Fotoarchief, Haarlem
United States Holocaust Memorial Museum, Washington DC
Verzetmuseum Amsterdam
Yad Vashem, Jerusalem

U ovu izložbu uključene su i neke fotografije nepoznatog porijekla/podrijetla. Ukoliko prepoznate bilo koju od tih fotografija, molimo kontaktirajte Kuću Anne Frank.

У ову изложбу укључене су и неке фотографије непознатог поријекла. Уколико препознате било коју од тих фотографија, молимо да контактирате Кућу Ане Франк.